EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.7.2025
COM(2025) 553 final

2025/0237 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013 seoses koolipuuvilja, -köögivilja ja -piima kavaga (ELi koolikava), sektoripõhiste sekkumistega, valgukultuuride sektori loomisega, kanepiga seotud tingimustega, võimalusega kehtestada juustu, valgukultuuride ja liha turustamisstandardid, täiendavate imporditollimaksude kohaldamisega, eeskirjadega varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal ning tagatistega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Põllumajandus ja toidu tootmine on liidu strateegilised sektorid, mis annavad taskukohase hinnaga ohutut ja kvaliteetset toitu 450 miljonile eurooplasele ning täidavad olulist rolli Euroopa ja muu maailma toiduga kindlustatuses. Samal ajal on need sektorid tähtsad maapiirkondade majanduse ja maaelu säilitamiseks ning neil on kaalukas osa lahenduse leidmisel, kuidas kaitsta kliimat, loodust, mulda, vett ja elurikkust, mis on praegu surve all. Ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP), mis on Euroopa projekti keskmes, loodi enam kui 60 aastat tagasi eesmärgiga tagada toiduga kindlustatus ja põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa rahuldav elatustase kooskõlas ELi aluslepingute eesmärkidega.

See eesmärk on praegu sama oluline kui tol ajal, sest ELi põllumajandussektori ees seisavad jätkuvalt märkimisväärsed probleemid. Ebavõrdsed ülemaailmsed tingimused, sõltuvus olulistest impordiartiklitest ja haavatavus geopoliitilise ebakindluse suhtes suurendavad ELi põllumajandustootjate olukorra pikaajalist määramatust. Samas peavad põllumajandustootjad saama turult suuremat tulu, mis võimaldab neil teha vajalikke investeeringuid, et muuta oma põllumajandusettevõtted kerkseks ja tulevikukindlaks. Et see tõeks saaks, tuleb tegeleda toiduainete tarneahelas hetkel valitseva tasakaalustamatusega, kus esmatootjaid kimbutavad liigagi tihti tulude ebaõiglane jaotus, riskid ja kulukoormus.

Nende probleemide tõttu on riiklik sekkumine põllumajandussektoris õigustatud ning neile tulebki reageerida jõuliste ja kohandatavate poliitikameetmetega, et sektor saaks olla konkurentsivõimeline, kerkne ja kestlik. Kooskõlas komisjoni teatisega „Põllumajanduse ja toidu visioon“[1] aitavad need poliitikameetmed kujundada ligitõmbavamat ja ettearvatavamat põllumajandussektorit, kus sissetulekud võimaldavad põllumajandustootjatel jõudsalt areneda ja meelitavad ligi tulevasi põlvkondi. Sellega seoses oleks abiks, kui ELi tasandil määrataks kindlaks nõuetekohased eeltingimused ja antaks põllumajandustootjatele ambitsioonikas komplekt töövahendeid, mis aitaks neil võimestada oma ettevõtluspotentsiaali ja tugevdada oma positsiooni väärtusahelas, ning neile pakutaks ka stiimuleid riskide jagamiseks (nt tootjaorganisatsioonide või ühistute kaudu). Kui samal ajal toetatakse investeeringuid koolitusse, parimate tavade vahetamisse ning uuenduslike tootmismeetodite ja nõuetekohaste riskijuhtimistavade kasutuselevõttu põllumajandusettevõtte tasandil, siis aitab see põllumajandustootjatel avastada erinevaid sissetulekuallikaid ja haarata kinni uutest turuvõimalustest, näiteks seoses kanepi üha suuremate kasutusvõimalustega biomajanduses.

Seetõttu käsitatakse teatavatele sektoritele eritoetuse andmist strateegilise sammuna, mis aitab saavutada ÜPP eesmärke ja tugevdab koostoimet muude ÜPP vahenditega. Samavõrra tähtis on ELi toetuse andmine valgukultuuridele, sest agronoomiliste probleemide ja klimaatilise haavatavuse tõttu ei ole põllumajandustootjad väga huvitatud selles sektoris tegutsemisest. Samas tingib sellist erilist tähelepanu ka vajadus vähendada liidu sõltuvust kvaliteetsete valgukultuuride impordist ja tugevdada ELi avatud strateegilist autonoomiat vastavalt põllumajanduse ja toidu visioonile.

Seoses sellega, nagu on mainitud ka visioonis, on kestlik loomakasvatus endiselt liidu põllumajanduse, konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse olemuslik osa. Liidu

[1] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Põllumajanduse ja toidu visioon. Kujundada üheskoos atraktiivne põllumajandus- ja toidusektor tulevastele põlvedele“, 19.2.2025, COM(2025) 75 final.

loomakasvatussektor on eriti haavatav mitmesuguste vapustuste ja ülemaailmse konkurentsi suhtes ning peab järgima kõrgeid tootmisstandardeid, mida turg pahatihti ei hinda. Liha ja lihatoodete loomuliku koostise tunnustamine muutub oluliseks nii liidu tootjate kui ka tarbijate huvides, kuna lihaga seotud mõistetel on sageli kultuuriline tähtsus.

Kooskõlas Niinistö aruandega ELi valmisoleku kohta[2] ning ELi kriisivalmiduse strateegiaga[3] tuleks valmisolekuga seotud kaalutlused integreerida kõikidesse liidu poliitikavaldkondadesse. Seda uut reaalsust on kujundanud suured vapustused alates pandeemiast, Venemaa agressioonisõjast ja turuhäiretest kuni looma- ja taimehaiguste ning ebastabiilse geopoliitilise olukorrani. Selleks et täita ELi lepingu eesmärke, mis puudutavad tarnete kättesaadavuse tagamist ka hädaolukordade ja tõsiste kriiside ajal, peaksid kõik liikmesriigid suurendama valmisolekut põllumajandussektoris. Selle jaoks tuleks täiendada riiklikke algatusi, tõhustada koordineerimist liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja komisjoni vahel, parandada tõhusust ning edendada valmisoleku ja kerksuse kultuuri, samas täielikult austades iga liikmesriigi pädevust ja konkreetseid olusid ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Eelkõige rõhutatakse komisjoni teatises „ELi varude loomise strateegia: ELi materiaalse kriisivalmiduse suurendamine“,[4] et tõsistes, pikaajalistes, keerulistes ja piiriülestes kriisides on väga oluline kooskõlastada riiklikke meetmeid, et tagada pidev varustatus esmatarbekaupadega ja elutähtsate ühiskondlike funktsioonide toimepidevus.

Samas on põllumajanduse ja toidu visiooni järgi Euroopa põllumajanduse tulevikuvaates ülimalt oluline taastada ELi tarbijate ja eelkõige haavatavate rühmade, näiteks laste jaoks, sidemed toidu ja kohalike piirkondadega. Seetõttu tuleks jätkata jõupingutusi ELi toidu kvaliteedi edendamiseks Euroopa turgudel, sealhulgas äärepoolseimates piirkondades, ja rahvusvahelistel turgudel. Sellised algatused suurendaksid põllumajandussektori konkurentsivõimet ja soodustaksid elanikkonna tervislikumaid toitumisharjumusi. Sellega seoses on toetus, mida antakse haridusasutustes puu- ja köögivilja ning piima ja piimatoodete pakkumiseks (ELi koolikava), osutunud valitud põllumajandustoodete tarbimise suurendamisel tõhusaks, kuid selle tõhusust ja sidusust muude ÜPP vahenditega tuleks veelgi tugevdada.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013[5] on sätestatud põllumajandustoodete ühise turukorralduse põhieeskirjad. Ajavahemikul 2028–2034 reguleeritakse kõnealuses määruses esitatud meetmetele antavat rahalist toetust õigusraamistikuga, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus][6]. Samuti kohaldatakse selle toetuse suhtes eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus],[7] millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja eelarve tulemuslikkuse raamistik ning muud liidu programmide ja tegevuste horisontaalsed normid, kui ei ole märgitud teisiti.

---

2 Ühiselt turvalisem – Euroopa tsiviil- ja sõjalise valmisoleku tugevdamine.

3 Ühisteatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ELi kriisivalmiduse strateegia kohta, JOIN(2025) 130 final.

4 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi varude loomise strateegia: ELi materiaalse kriisivalmiduse suurendamine“, COM(2025) 528 final.

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu […] määrus (EL) …/… [RPP fondi määrus] (ELT L .., ELI:...).

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu […] määrus (EL) …/… [tulemusraamistiku määrus] (ELT L .., ELI:...).

Samamoodi tagatakse ELi koolikava ja toetus teatavatele põllumajandussektoritele määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] kohaste riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade kaudu. Kuna viimased on seotud põllumajandustoodete turgudega, tuleks sekkumisviise käsitlevad erieeskirjad sätestada määruses (EL) nr 1308/2013.

Lisaks tuleb põllumajandussektoris toimunud arengu arvessevõtmiseks ja selleks, et parandada määruse (EL) nr 1308/2013 rakendamist, selle määruse teatavaid sätteid muuta ja ajakohastada.

Pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013[8] kehtetuks tunnistamist ning võttes arvesse määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] ettepanekut ja määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] ettepanekut, tuleks teatavad määruses (EL) nr 1306/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2116[9] sätestatud volitused riikliku sekkumise, eraladustamistoetuse, tariifikvootide, tootjaorganisatsioonide ja tagatiste kohta integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013. Lisaks tuleks pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013[10] teatavate sätete integreerimist määrusesse (EL) .../... [RPP fondi määrus] mõned selle sätted integreerida ka määrusesse (EL) nr 1308/2013.

WTO põllumajanduslepingu sätetega vastavusse viimiseks on vaja ajakohastada teatavaid sätteid täiendavate imporditollimaksude arvutamiseks.

Selle algatuse raames tuleks kehtestada kanepitoodete tootmis- ja turustamistingimusi käsitlevad sätted. Järjepidevuse huvides tuleks ajakohastada ka kanepi impordi suhtes kehtivaid eeskirju.

Lisaks tuleks määruses (EL) nr 1308/2013 ette näha sätted põllumajandustoodete varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas aluslepingu kohaste ÜPP eesmärkidega, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 39. Muudatuste eesmärgid on kooskõlas põllumajandustoodete ühise turukorralduse eeskirjadega. Need tehakse selleks, et parandada kehtivat ühist turukorraldust.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Muudatused on kooskõlas ELi muude poliitikavaldkondadega ning tugevdavad ühise turukorralduse eeskirjade ja nendega seotud vahendite rolli ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamisel.

---

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 42, artikli 43 lõige 2 ja artikkel 349 on aluseks ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013.

Õigusliku alusega nähakse ette: põllumajandusturgude ühise korralduse kehtestamine ja muud ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks vajalikud sätted ning äärepoolseimate piirkondade erimeetmeteid käsitlevad eeskirjad.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt kuulub põllumajandus liidu ja liikmesriikide jagatud pädevusse ning seetõttu kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtet.

Arvestades ühise turukorralduse kogu ELi hõlmavat mõõdet ja asjaolu, et see reguleerib põllumajandustoodete vaba liikumist siseturul, tuleb erinevaid küsimusi käsitleda pigem ELi tasandil kui eraldi tegutsevate liikmesriikide tasandil. Lisaks täiendatakse kavandatud muudatustega kehtivat põllumajandustoodete ühist turukorraldust.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek sisaldab kehtivate õigusaktide piiratud ja sihipäraseid muudatusi, mis on vajalikud olemasoleva ühise turukorralduse sujuvaks toimimiseks.

- **Vahendi valik**

Ettepaneku eesmärki ja sisu arvestades on olemasolevate määruste muutmine kõige asjakohasem vahend.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Ettepanek on osa 2027. aasta järgse ÜPP läbivaatamisest, mille kohta on läbi viidud üldine mõjuhinnang ja konsultatsioonid sidusrühmadega.

- **Põhiõigused**

Kavandatud muudatustega austatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid, nagu on sätestatud määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus]. Määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] sätteid põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte järgimise kohta kohaldatakse ka ELi koolikava ja põllumajandussektorite toetamise suhtes.

4. MÕJU EELARVELE

ELi koolikava ja põllumajandussektorite toetamist rahastatakse fondist, mille eeskirjad on sätestatud määrustes (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus]. ELi koolikava puhul on komisjoni rakendusotsusega (EL) 2023/106 kindlaks määratud liidu toetuse soovituslikud eraldised liikmesriikidele koolipuuvilja, -köögivilja ja -piima kava jaoks ajavahemikuks 1. augustist 2023 kuni 31. juulini 2029, mis ulatub seega järgmisesse mitmeaastase finantsraamistiku perioodi 2028–2034. Kuna 2027. aasta järgse ÜPP puhul kehtestatakse alates 2028. aastast uus koolikava, tuleb viiekuuliseks ajavahemikuks 1. augustist kuni 31. detsembrini 2027 kindlaks määrata konkreetne vähendatud eraldis 2027/2028. õppeaastaks, kuna kava rakendamine ja rahastamine jääb sel ajal kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamisalasse.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesoleva algatuse rakendamist jälgitakse tulemusraamistiku kaudu, mida kohaldatakse 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku suhtes, mis on sätestatud ettepanekus võtta vastu määrus (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus], millega kehtestatakse eelarvekulude jälgimise ja eelarve tulemuslikkuse raamistik ning muud liidu programmide ja tegevuste horisontaalsed normid, kui ei ole märgitud teisiti.

ELi koolikavaga seotud sekkumine

Õigusaktidega on kehtestatud poliitilised alusparameetrid, nagu koolikava eesmärgid ja põhinõuded, samal ajal kui liikmesriikidel tuleb kanda suuremat vastutust selle eest, kuidas nad eesmärke täidavad ja sihtväärtusi saavutavad. Suurem subsidiaarsus võimaldab paremini arvesse võtta kohalikke tingimusi ja vajadusi. ELi koolikava suhtes tuleks kohaldada määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja selle sekkumisviisi erieeskirjad tuleks sätestada määruses (EL) nr 1308/2013.

Selleks et koolilapsed tarbiksid vähem vabu suhkruid ja rasvu, tuleks piirata neile suure suhkru- ja rasvasisaldusega toodete pakkumist. Et lapsed teaksid rohkem Euroopa Liidus kasvatatud toodete mitmekesisusest ja kvaliteedierinevustest, tuleks neile eelkõige pakkuda liidus kasvatatud tooteid, millele on kehtestatud kõrgemad keskkonna- ja sotsiaalse kestlikkuse standardid. Liikmesriigid peaksid rakendama meetmeid, et suurendada teadlikkust teatavatest teemadest. Vajaduse korral ja dubleerimise vältimiseks võib koolikava asemel kasutada riiklikku õppekava. Arvestades kasvavat muret, et toiduained on töödeldud ja tooted võivad sisaldada palju lisatud suhkruid, mis ei vasta laste toitumisvajadustele, tuleks sellised tooted ELi koolikavast välja jätta. Nimetatud uued elemendid tulenevad kava hindamisest, mida on mõjuhinnangus põhjalikult analüüsitud.

Sektoripõhised sekkumised

Õigusnormides määratakse kindlaks selliste sekkumisviiside sisu ja poliitiliste eesmärkide miinimumnõuded, mille üldeesmärk on tagada põllumajandusturgude tõhus toimimine ja stabiilsus. See tagaks siseturul võrdsed tingimused ning sätestaks võrdse ja ausa konkurentsi tingimused. Kui liikmesriigid lisavad oma RPP kavadesse sekkumised teatavates sektorites, peaksid nad tagama kooskõla muude sekkumisviisidega nendes sektorites. Teatavate sektorite sekkumisviisidega tuleks toetada puu- ja köögivilja-, veini-, valgukultuuride, mesindustoodete, oliiviõli- ja lauaoliivide ning humalasektorit, samuti muid määruse (EL) nr 1308/2013 I lisas loetletud sektoreid ja tooteid ning selliseid sektoreid, mille puhul leitakse, et konkreetsete sekkumisviiside kehtestamisel on kasulik mõju üksikute või kõikide ÜPP üld- ja erieesmärkide saavutamisele, mida taotletakse määrusega (EL) .../... [RPP fondi määrus].

Valgukultuurid

Õigusnormidega kehtestatakse erieeskirjad kõnealuse sektori tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide kohustusliku tunnustamise kohta. See aitaks tugevdada väärtusahelat piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil ning lahendada agronoomilisi probleeme, mis ohustavad põllumajandustootjate huvi selle sektori vastu.

Selleks et toetada valgukultuuride tootmist ja vähendada liidu sõltuvust kvaliteetsete valgukultuuride impordist, tuleks määruse (EL) nr 1308/2013 I lisasse luua eraldi valgukultuuride sektor. Seetõttu asendatakse praegune kuivsöödasektor valgukultuuride sektoriga. Valgukultuuride sektorisse kuuluvad tooted viiakse määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa XXIV osast üle I lisa IV osa uude 1. jakku. Kuivsööt, mis ei ole valgukultuurid, viiakse I

lisa praegusest IV osast üle selle lisa XXIV osasse. Turustusaastaid käsitlevast artiklist 6 tuleks välja jätta viide kuivsöödasektorile.

Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklitesse 154 ja 158 tuleks lisada üleminekusätted selliste olemasolevate tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamiseks, mis on uue valgukultuuride sektori toodete osas juba tunnustatud.

Valgukultuuride sektor tuleks lisada nende sektorite loetellu, mille puhul liikmesriigid on kohustatud taotluse korral tunnustama tootjaorganisatsioone ja tootmisharudevahelisi organisatsioone (vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 159 punktid a ja b).

Turustamisstandardid

Kooskõlas järeldustega, mis on esitatud komisjoni aruandes kuivatatud kaunviljade ja sojaubade uute turustamisstandardite kohta,[11] on asjakohane näha ette võimalus kehtestada valgukultuuride turustamisstandardid, et tarbijaid paremini teavitada ostetavate valgukultuuritoodete päritolust. Samal põhjusel tuleks veise-, sea-, lamba- ja kitseliha lisada loetellu, mille suhtes võib vastu võtta turustamisstandardid. Selleks et ühtlustada teatavate juustude määratlust ja koostist, et anda kvaliteedi määramisele ühtne alus kogu siseturul, on samuti asjakohane näha ette võimalus kehtestada juustu turustamisstandardid.

Kanep

Kanep kuulub ÜPP ühise turukorralduse alla ning määruse (EL) nr 1308/2013 kohaldamisala laiendatakse nii, et lisaks kanepikiududele saab kasutada ka muid taimeosi. Põllumajandustootjad võivad saada ÜPP pindalapõhiseid toetusi, kui nad täidavad standardseid ja spetsiaalselt kanepiga seotud kriteeriume, sealhulgas kasvatavad sorte, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli (THC) sisaldus on alla 0,3 %, et vältida ebaseaduslike põllukultuuride kasvatamist.

Euroopa Kohus otsustas,[12] et kogu *Cannabis Sativa* taimest pärinev kannabidiool ei ole narkootiliste ainete ühtse konventsiooni kohaselt narkootiline aine. Vastuolud liikmesriikide õigusaktide vahel piiravad siiski kanepitaime kõikide osade kasutamist ja majanduslikku potentsiaali, eelkõige õisikute osas. Need ebakõlad võivad takistada põllumajandustootjate juurdepääsu ÜPP toetusele või kanepitoodete turustamist kõigis liikmesriikides.

Selle probleemi lahendamiseks lisatakse määrusele (EL) nr 1308/2013 kanepi tootmist ja turustamist käsitlevad eeskirjad. Määruse artiklit 189 muudetakse ja I lisa VIII osa laiendatakse, et hõlmata kõik kanepitaime osad põllumajandustoodetena, tingimusel et ÜPP nõuded on täidetud. Eesmärgiks on võtta kõnealuses määruses arvesse ELi kanepituru kasvu ja pakkuda põllumajandustootjatele õiguskindlust.

Uued õigusnormid toetavad ka rahvatervise kaitset, sest nendega nähakse ette seemnete range sertifitseerimine ja kehtestatakse THC sisalduse piirmäär 0,3 %, et tagada vastavus rahvusvahelistele uimastikonventsioonidele. Teaduslikud tõendid toetavad arusaama, et kuni 0,3 % THC sisaldusega kanepisortidest tulenev terviserisk on madal. I lisa VIII osa harmoneerimiseks muudetakse ka linaseemneid käsitlevaid eeskirju ja asjaomased tooted jäetakse I lisa XXIV osa 1. jaost välja.

---

[11] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis on esitatud vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 75 lõikele 6 õuna- ja pirnisiidri ning kuivatatud kaunviljade ja sojaubade uute turustamisstandardite kohta, COM(2023) 200 final

[12] Euroopa Kohtu 19. novembri 2020. aasta otsus, B S ja C A *vs.* Ministère public et Conseil national de l'ordre des pharmaciens, C-663/18, EU:C:2020:938.

Üleminekusätted kaitsevad olemasolevaid tootjaorganisatsioone ja võimaldavad põllumajandustootjatel turustada enne uute eeskirjade kohaldamist külvatud kanepit. Tänu kohaldamise edasilükkamisele on sidusrühmadel aega uue õigusraamistikuga kohaneda.

Suhkur

Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 125 kohaselt tuleb suhkrupeedi ja suhkruroo ostutingimusi reguleerida majandusharusiseste kirjalike kokkulepetega, nagu on kirjeldatud kõnealuse määruse II lisa II osa A jao punktis 6. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 125 lõike 3 kohaselt peavad majandusharusisesed kokkulepped vastama kõnealuse määruse X lisas sätestatud ostutingimustele. Neid sätteid tuleks muuta selguse ja järjepidevuse huvides, mis puudutab majandusharusiseste kokkulepete osalisi ning tooteid, mille kohta need kokkulepped käivad ja mille suhtes kehtivad ostutingimused.

Selleks et suurendada õigusselgust ja tugevdada suhkrupeedimüüjate õiguste kaitset lepingulistes suhetes suhkruettevõtjatega, on vaja muuta määruse (EL) nr 1308/2013 X lisa VIII punkti, et sõnaselgelt sätestada, et suhkrupeedimassi omandiõigus jääb suhkrupeedimüüjale, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Selleks et anda suhkrusektori sidusrühmadele piisavalt aega kohanemiseks, tuleks majandusharusiseseid kokkuleppeid käsitlevate muudatuste kohaldamine lükata edasi käesoleva määruse jõustumise aastale järgneva aasta 1. oktoobrini.

Täiendavad imporditollimaksud

Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõikes 1 on sätestatud eeskirjad arvutusmeetodi kohta, mida võib kasutada täiendavate imporditollimaksude kohaldamise käivituskoguse kindlaksmääramiseks. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõiget 1 tuleks muuta, et see kajastaks õigesti Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) põllumajanduslepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud arvutusmeetodit ja selles oleks täpsustatud, et arvutus peaks põhinema kolme eelneva aasta keskmisel aastaimpordil. Peale selle on määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõikes 2 sätestatud, et täiendavaid imporditollimakse ei kehtestata, kui import tõenäoliselt liidu turgu ei häiri või kui nende maksude mõju oleks kavandatava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne. Siiski on keeruline näidata, kas import tõenäoliselt liidu turgu häirib, ning kui tegemist on kiiresti riknevate hooajatoodetega, mille puhul sellist kaitsemeedet praegu kohaldatakse, ei pruugi see olla teostatav või piisavalt õigeaegne. Kuna see nõue läheb kaugemale WTO põllumajanduslepingus sätestatud kohustustest ning soovitakse arvestada sidusrühmade muresid ja lihtsustada menetlust, tuleks eespool nimetatud lõige 2 kõnealusest määrusest välja jätta.

Eeskirjad varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal

Õigusnormidega kehtestatakse liikmesriikidele kohustus võtta vastu lähtetaseme valmisolekumeetmed, mis peaksid hõlmama põllumajandustooteid käsitlevate riiklike ja/või piirkondlike valmisoleku- ja reageerimiskavade koostamist, korrapärast teabe jagamist põllumajandustoodete varude kohta ning pädevate asutuste määramist ja osalemist ELi tasandi stressitestimistes. Lisaks nendele jõupingutustele tuleks kriiside või suure riskiga olukordade ajaks kehtestada täiendavad kohustused, sealhulgas kohustuslik aruandlus.

Liidu varude loomise strateegia eesmärk on ühendada tsentraliseeritud reservid liikmesriikide osalusega, mida toetab avaliku ja erasektori partnerlus, et tagada tõhusus, skaleeritavus ja kulutasuvus. Kui liikmesriigid moodustavad ja haldavad põllumajandustoodete reserve, peaksid nad kehtestama eeskirjad, millega tagatakse selliste meetmete kavandamine nii, et turumoonutused oleksid võimalikult väikesed.

Liha nimetused

Tuleks kehtestada konkreetsed õigusnormid lihaga seotud mõistete kaitsmiseks, et suurendada siseturu läbipaistvust toidu koostise ja toiteväärtuse osas ning anda tarbijatele võimalus teha teadlikke valikuid, seda eriti juhul, kui tarbijaid huvitab eriline toiteväärtus, mida traditsiooniliselt seostatakse lihatoodetega.

POSEI

Määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] ettepanekut ja määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] ettepanekut arvesse võttes tuleks määrusesse (EL) nr 1308/2013 lisada määruse (EL) nr 228/2013 sätted, mis käsitlevad logo kasutamist kvaliteetsete põllumajandustoodete turustamisel äärepoolseimates piirkondades ja riigiabi erandit riiklikele toetustele suhkrusektoris Prantsusmaa äärepoolseimates piirkondades.

Puuduvate eeskirjade ja volituste taaskehtestamine

Määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud meetmetega seotud eeskirjad ja volitused olid sätestatud määruses (EL) nr 1306/2013 ja on praegu sätestatud määruses (EL) 2021/2116. Pärast määruse (EL) nr 1306/2013 kehtetuks tunnistamist ja võttes arvesse määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] ettepanekut ning määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] ettepanekut tuleks määruses (EL) 2021/2116 sätestatud eeskirjad ja volitused riikliku sekkumise ja eraladustamistoetuse, tariifikvootide, tootjaorganisatsioonide tunnustamise ja tagatiste kohta integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013.

Kohaldamise edasilükkamine ja üleminekueeskirjad

Selleks et anda liikmesriikidele ja ettevõtjatele piisavalt aega uute eeskirjade järgimiseks, tuleks edasi lükata kuupäeva, millest alates hakatakse kohaldama suhkrusektori majandusharusiseste kokkulepete ning kanepi turustamise, tootmise ja impordi tingimustega seotud muudatusi ning muudatusi, mis on seotud hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal varude kättesaadavust käsitlevate sätetega. Sujuvaks üleminekuks uuele ELi koolikavale tuleks määrusega (EL) nr 1308/2013 ettenähtud ELi koolikava sätete väljajätmist kohaldada alates 1. jaanuarist 2028, kuid neid sätteid tuleks jätkuvalt kohaldada meetmete suhtes, mida rakendatakse kuni 31. detsembrini 2027. Kuna praegune ELi koolikava lõpeb 31. detsembril 2028, tuleb viiekuuliseks ajavahemikuks 1. augustist kuni 31. detsembrini 2027 kindlaks määrata konkreetne vähendatud eraldis 2027/2028. õppeaastaks, kuna kava rakendamine ja rahastamine jääb sel ajal kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamisalasse.

2025/0237 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013 seoses koolipuuvilja, -köögivilja ja -piima kavaga (ELi koolikava), sektoripõhiste sekkumistega, valgukultuuride sektori loomisega, kanepiga seotud tingimustega, võimalusega kehtestada juustu, valgukultuuride ja liha turustamisstandardid, täiendavate imporditollimaksude kohaldamisega, eeskirjadega varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal ning tagatistega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42, artikli 43 lõiget 2 ja artiklit 349,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[13],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[14],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 19. veebruari 2025. aasta teatises „Põllumajanduse ja toidu visioon“[15] nähakse 2027. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kohta ette, et liikmesriigid hakkavad kandma suuremat vastutust ja aruandekohustust selle eest, kuidas nad ÜPP eesmärke täidavad ning et ÜPP toetab ja stabiliseerib põllumajandustootjate sissetulekuid, meelitab ligi tulevast põllumajandustootjate põlvkonda ning tagab toiduga kindlustatuse. See peaks olema lihtsam ja sihipärasem poliitika, milles on põllumajandustootjatel rohkem paindlikkust ja mis pakub põllumajandustootjatele nõuete asemel stiimuleid.

(2) Mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 õigusaktide pakett sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus],[16] millega luuakse ajavahemikuks 2028–2034 riikliku ja piirkondliku partnerluse fond (edaspidi „RPP fond“), kusjuures selle fondi alla koondatakse eelnevalt riiklikult eraldatud rahalised vahendid, sealhulgas Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD). Kõnealuse määruse kohaselt rakendatakse RPP fondi riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade (edaspidi „RPP kavad“) ja ELi rahastu kaudu.

---

13 ELT C […], […], lk […].

14 ELT C […], […], lk […].

15 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Põllumajanduse ja toidu visioon. Kujundada üheskoos atraktiivne põllumajandus- ja toidusektor tulevastele põlvedele“, 19.2.2025, COM(2025) 75 final.

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu […] määrus (EL) …/… [RPP fondi määrus] (ELT L .., ELI: ...).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013[17] on sätestatud põllumajandustoodete ühise turukorralduse põhielemendid.

(4) Määrusega (EL) nr 1308/2013 ette nähtud ÜPP toetust 2027. aasta järgseks perioodiks toetatakse RPP fondist ja selle toetuse suhtes kohaldatakse eeskirju, mis on sätestatud määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus][18] ja mida täiendatakse määrusega (EL) nr 1308/2013.

(5) Valgukultuuride tootmisel liidus on püsivalt raskusi, mis on tingitud eelkõige kohaliku tasandi pakkumise ja nõudluse kõikumisest ning põllumajanduslikest probleemidest valgukultuuride kasvatamisel, mistõttu on see põllumajandustootjate jaoks riskantne valik. Selleks et toetada valgukultuuride tootmist ja vähendada liidu sõltuvust kvaliteetsete valgukultuuride impordist, on asjakohane luua määruse (EL) nr 1308/2013 I lisasse eraldi valgukultuuride sektor. Lisaks tuleks valgukultuuride sektoris muuta kohustuslikuks tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamine, et hõlbustada selliste organisatsioonide loomist ja tugevdada väärtusahelat piirkondlikul, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil. Kuna kõnealuse määruse I lisa IV osas loetletud kuivsöödasektori peamised tooted tuleks lisada valgukultuuride sektorisse, tuleks kuivsöödasektor määrusest (EL) nr 1308/2013 välja jätta.

(6) Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „kohus“) tühistas oma 7. septembri 2016. aasta otsuses kohtuasjas C-113/14[19] määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 7, millega kehtestatakse põllumajandustoodete võrdluskünnised, põhjendusel, et Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 43 lõike 3 kohaselt oleks need künnised pidanud vastu võtma nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal. Seepärast on asjakohane määruse (EL) nr 1308/2013 artikkel 7 välja jätta.

(7) Määruses (EL) nr 1308/2013 on sätestatud riikliku sekkumise eeskirjad. Määruses (EL) 2021/2116 sätestati eeskirjad riikliku sekkumise kulude kohta ja anti komisjonile õigus täiendada kõnealust määrust õigusnormidega, mis käsitlevad järgmist: liidu toetuse tingimustele vastavate meetmete liigid ning hüvitamise tingimused; rahastamiskõlblikkuse tingimused ja arvutusmeetodid makseasutuste poolt tegelikult tuvastatud asjaolude alusel, komisjoni kehtestatud ühtsete määrade alusel või konkreetset põllumajandusharu käsitlevate õigusaktidega ettenähtud ühtsel määral põhinevate või mitte põhinevate summade alusel; riikliku sekkumisega seotud toimingute maksumuse hindamine ja meetmed, mida tuleb võtta, kui riikliku sekkumise alla kuuluvate toodete puhul esineb kadu või riknemist, ning rahastatavate summade kindlaksmääramine. Kuna need õigusnormid on vajalikud riikliku sekkumise süsteemi toimimiseks, tuleks see komisjonile antud õigus integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013.

---

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu […] määrus (EL) …/… [tulemusraamistiku määrus] (ELT L .., ELI:...).

19 Euroopa Kohtu 7. septembri 2016. aasta otsus Saksamaa *vs.* parlament ja nõukogu, C-113/14, EU:C:2016:635.

(8) Lisaks riikliku sekkumise eeskirjadele on määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud eraladustamistoetuse eeskirjad. Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2016/1238[20] ja komisjoni rakendusmääruses (EL) 2016/1240[21] on sätestatud eeskirjad kontrollide ja karistuste kohta, mis on vastu võetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1306/2013[22] antud õigusele võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte. Pärast määruse (EL) nr 1306/2013 kehtetuks tunnistamist ja võttes arvesse määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja määrust (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus], tuleks määrusesse (EL) nr 1308/2013 integreerida määruses (EL) nr 1306/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2116[23] sätestatud volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte riikliku sekkumise ja eraladustamistoetusega seotud kontrollide ning karistuste kohta.

(9) Eelkõige peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada määrust (EL) nr 1308/2013 eeskirjadega toetuse maksmise vähendamise kohta juhul, kui ettevõtjad ei täida oma kohustusi seoses riikliku sekkumise või eraladustamise tingimustega. Samuti peaks komisjonil olema õigus võtta rakendusaktidega vastu ühtsed eeskirjad liikmesriikide jaoks, mis puudutavad järgmist: katsed ja meetodid, mida kohaldatakse, et määrata kindlaks toodete rahastamiskõlblikkus riikliku sekkumise ja eraladustamise jaoks; hankemenetluste kasutamine riikliku sekkumise või eraladustamise puhul; haldus- ja kohapealsed kontrollid, mida liikmesriigid peavad tegema seoses riikliku sekkumise või eraladustamisega kehtestatud või võetud kohustuste ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega; halduskaristuste kohaldamine ja trahvide arvutamine liikmesriikide poolt, kui ettevõtjad ei täida riikliku sekkumise või eraladustamise tingimustega seotud rahastamiskõlblikkuse kriteeriume ja kehtestatud või võetud kohustusi.

(10) Määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise II peatükis sätestatud toetus puu- ja köögivilja ning piima ja piimatoodete pakkumiseks haridusasutustes (edaspidi „ELi koolikava“) on osutunud valitud põllumajandustoodete tarbimise suurendamisel tõhusaks. ÜPP eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks tuleks jätkata ELi koolikava rakendamist. Selleks et ELi koolikava annaks paremaid tulemusi ja oleks sidus muude ÜPP vahenditega, peaks ELi koolikava põhinema tulemuslikkusel ja seda tuleks rakendada RPP fondist toetatava sekkumisviisina. Liit peaks kehtestama poliitilised alusparameetrid, nagu ELi koolikava eesmärgid ja põhinõuded, samal ajal kui liikmesriikidel tuleks kanda suuremat vastutust eesmärkide täitmisel ja sihtväärtuste saavutamisel. Suurem subsidiaarsus võimaldab paremini arvesse võtta kohalikke tingimusi ja vajadusi. ELi koolikava suhtes tuleks kohaldada määrustes

---

20 Komisjoni 18. mai 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1240, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad riikliku sekkumise ja eraladustamistoetuse osas (ELT L 206, 30.7.2016, lk 71, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2016/1240/oj).

21 Komisjoni 18. mai 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/1238, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 riikliku sekkumise ja eraladustamistoetuse osas (ELT L 206, 30.7.2016, lk 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1238/oj).

22 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

23 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

(EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrust] sätestatud eeskirju, mida täiendab käesolev määrus. Kuna ELi koolikava on turusekkumise meede, tuleks sekkumisviise käsitlevad erieeskirjad sätestada määruses (EL) nr 1308/2013.

(11) ELi koolikava eesmärk on taastada laste jaoks sidemed põllumajandusega ja suurendada tervislike toitumisharjumuste juurutamist. Kuna haavatavatesse rühmadesse kuuluvatel lastel on suurem oht toituda ebatervislikult, tuleks liikmesriikidele anda võimalus keskenduda nendele rühmadele vastavalt sotsiaalmajanduslikele kaalutlustele. Selleks et koolilapsed tarbiksid vähem vabu suhkruid ja rasvu, tuleks piirata neile suure suhkru- ja rasvasisaldusega toodete pakkumist. Et lapsed teaksid rohkem Euroopa Liidus kasvatatud toodete mitmekesisusest ja kvaliteedierinevustest, tuleks neile eelkõige pakkuda liidus kasvatatud tooteid, millele on kehtestatud kõrgemad keskkonna- ja sotsiaalse kestlikkuse standardid. Liikmesriigid peaksid rakendama meetmeid, et suurendada teadlikkust teatavatest teemadest. Dubleerimise vältimiseks võib ELi koolikava asemel kasutada riiklikku õppekava. Arvestades kasvavat muret, et toiduained on töödeldud ja tooted võivad sisaldada palju lisatud suhkruid, mis ei vasta laste toitumisvajadustele, on asjakohane jätta sellised tooted ELi koolikavast välja.

(12) Võttes arvesse, et RPP fondi raames rakendatav ELi koolikava peab hõlmama ajavahemikku 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034, tuleks määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise II peatükis esitatud ELi koolikava sätete väljajätmist kohaldada alates 1. jaanuarist 2028. Sujuva ülemineku tagamiseks tuleks ette näha, et väljajäetavaid sätteid kohaldatakse jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2027 rakendatavate meetmete suhtes. Võttes arvesse, et määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise II peatükis sätestatud ELi koolikava lõpeb seega enne 2027/2028. õppeaasta lõppu, mis kestab 1. augustist 2027 kuni 31. juulini 2028, tuleks määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 23a õppeaasta kohta sätestatud liidu toetuse ülemmäära kõnealuseks õppeaastaks proportsionaalselt vähendada.

(13) Teatavate sektorite sekkumisviiside abil aidatakse kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele ning koostoime loomisele teiste ÜPP instrumentidega. Selliste sekkumisviiside sisu ja eesmärke käsitlevad miinimumnõuded tuleks kehtestada liidu tasandil, et tagada siseturul võrdsed tingimused ning vältida ebavõrdset ja ebaausat konkurentsi. Kui liikmesriigid lisavad oma RPP kavadesse sekkumised teatavates sektorites, peaksid nad tagama kooskõla muude sekkumistega sektori tasandil. Sekkumisviisidega teatavates sektorites tuleks toetada puu- ja köögivilja-, veini-, valgukultuuride, mesindustoodete, oliiviõli, lauaoliivide ja humalasektorit ning muid määruse (EL) nr 1308/2013 I lisas loetletud sektoreid ja tooteid. Võttes eelkõige arvesse taimsete valkude puudujääki liidus ja nende tootmisest tulenevat keskkonnakasu, tuleks liblikõielised taimed lisada toetuskõlblike toodete hulka, järgides samal ajal ELi WTO õliseemnete loendit.

(14) Selleks et kaitsta liidu eelarve finantshuve ning tagada, et karistused on proportsionaalsed, tõhusad ja hoiatavad, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada määrust (EL) nr 1308/2013 eeskirjadega sektoripõhisteks sekkumisteks antava toetuse maksete peatamise, vähendamise ja tagasinõudmise kohta, kui tootjaorganisatsioonid ei järgi tunnustamiskriteeriume. Lisaks peaks komisjonil olema õigus võtta rakendusaktidega vastu eeskirjad haldus- ja kohapealsete kontrollide kohta, mida liikmesriigid teevad tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamiskriteeriumide täitmise kontrollimiseks, ning

eeskirjad tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude kordumatu identifitseerimissüsteemi kohta.

(15) Kooskõlas järeldustega, mis on esitatud komisjoni aruandes kuivatatud kaunviljade ja sojaubade uute turustamisstandardite kohta,[24] on asjakohane näha ette võimalus kehtestada valgukultuuride turustamisstandardid, et tarbijaid paremini teavitada ostetavate valgukultuuritoodete päritolust. Samal põhjusel tuleks veise-, sea-, lamba- ja kitseliha lisada loetellu, mille suhtes võib vastu võtta turustamisstandardid. Selleks et ühtlustada teatavate juustude määratlust ja koostist, et anda kvaliteedi määramisele ühtne alus kogu siseturul, on samuti asjakohane näha ette võimalus kehtestada juustu turustamisstandardid.

(16) Komisjoni teatises „Põllumajanduse ja toidu visioon“ tuletatakse meelde, et loomakasvatus on liidu põllumajanduse, konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse oluline osa. Kestlikud loomakasvatussüsteemid on olulised liidu majanduse, maapiirkondade elujõulisuse ning keskkonna ja maapiirkondade maastike säilitamise jaoks. Liidu loomakasvatussektor on eriti haavatav mitmesuguste vapustuste ja ülemaailmse konkurentsi suhtes ning peab täitma kõrgeid tootmisstandardeid, mida turg pahatihti ei hinda. Sellega seoses on nii liidu tootjate kui ka tarbijate huvides vaja tunnistada liha ja lihatoodete loomulikku koostist. Lihaga seotud mõistetel on sageli kultuuriline ja ajalooline tähtsus. Seetõttu on asjakohane kaitsta lihaga seotud mõisteid, et suurendada siseturu läbipaistvust toidu koostise ja toiteväärtuse osas ning anda tarbijatele võimalus teha teadlikke valikuid, seda eriti juhul, kui tarbijaid huvitab eriline toiteväärtus, mida traditsiooniliselt seostatakse lihatoodetega.

(17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 228/2013[25] võeti kasutusele logo, et julgustada äärepoolseimate piirkondade põllumajandustootjaid jätkama kvaliteetsete toodete pakkumist ja edendada nende turustamist. Võttes arvesse määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus], tuleks määruse (EL) nr 228/2013 sätted logo kasutamise kohta integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013 ja hakata neid kohaldama alates 1. jaanuarist 2028.

(18) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 125 lõike 1 kohaselt tuleb suhkrupeedi ja suhkruroo ostutingimusi reguleerida majandusharusiseste kirjalike kokkulepetega, nagu on kirjeldatud kõnealuse määruse II lisa II osa A jao punktis 6. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 125 lõike 3 kohaselt peavad majandusharusisesed kokkulepped vastama kõnealuse määruse X lisas sätestatud ostutingimustele. Selguse huvides tuleks muuta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 125, II lisa II osa A jao punkte 5 ja 6 ning X lisa, et tagada nende sätete omavaheline kooskõla, mis puudutab majandusharusiseste kokkulepete osalisi ja tooteid, mille kohta need kokkulepped käivad ja mille suhtes kehtivad ostutingimused. Eelkõige peaks olema selgelt esitatud, et suhkrulepinguid ja ostutingimusi käsitlevaid eeskirju ei kohaldata mitte ainult suhkrupeedi, vaid ka suhkruroo suhtes.

(19) Innovatsioon ja biomajanduse kasv on toonud kaasa uusi rakendusi seoses kanepi biomassiga, mille valmistamiseks kasutatakse kanepitaime kõiki osi. See annab

---

[24] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis on esitatud vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 75 lõikele 6 õuna- ja pirnisiidri ning kuivatatud kaunviljade ja sojaubade uute turustamisstandardite kohta, COM(2023) 200 final.

[25] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj).

põllumajandustootjatele lisavõimalusi taime väärtustamiseks lisaks kiutootmisele ja muudab kanepi atraktiivsemaks ja konkurentsivõimelisemaks põllukultuuriks. Lisaks on kanepi kasvatamine keskkonna ja kliima seisukohalt kasulik, kuna see ei nõua pestitsiide ega väetisi ning parandab mulla struktuuri. ELi toimimise lepingu I lisas on põllumajandustoodetena loetletud mitu kanepitoodet, sealhulgas toorkanep (CN 5302), kanepiseemned (CN 1207 99 91) ja muud kanepitaime osad (CN 1211 90 86). Selguse huvides tuleks muuta määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa VIII osas esitatud lina- ja kanepisektori toodete loetelu, et hõlmata ka muid kanepitooteid kui toorkanep.

(20) Mõned liikmesriigid on võtnud tervisekaitse eesmärgil vastu riiklikud meetmed, millega keelatakse konkreetsete kanepitoodete tootmine või turustamine. Need erinevad riiklikud lähenemisviisid kahjustavad ühise turukorralduse nõuetekohast toimimist, tekitavad siseturul õiguslikku ebakindlust ja tõkkeid ning põhjustavad ebaausat konkurentsi eri liikmesriikide põllumajandustootjate vahel.

(21) Kooskõlas mitmesuguste rahvusvaheliste õigusaktidega, mille raames liikmesriigid on teinud koostööd või millega nad on ühinenud, nagu ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtne konventsioon ja 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioon, peaks narkootiliste ainete turustamine olema keelatud, välja arvatud rangelt kontrollitud kauplemine või kasutamine meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel. Kohtu õiguslikust põhjendamisest kohtuasjas C-663/18[26] tuleneb siiski, et selliseid mittepsühhoaktiivseid tooteid nagu kannabidiool, mis on saadud vähese Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldusega kanepisortidest, ei käsitata nende konventsioonide kohaselt narkootiliste ainetena.

(22) Teaduslikud tõendid viitavad ka sellele, et kanepitooted, mis on saadud sortidest, mille tetrahüdrokannabinooli sisaldus on kuni 0,3 %, tõenäoliselt ei ohusta inimeste tervist. Selleks et tagada õiguskindlus, edendada sektori arengut, tagada võrdsed tingimused kogu liidus ja toetada ühise turukorralduse nõuetekohast toimimist, kaitstes samal ajal rahvatervise huve, on seetõttu liidu tasandil vaja kehtestada kanepist põllumajandustoodete tootmise ja turustamise ühtlustatud eeskirjad, millega nähakse ette rahvatervise kaitsemeetmed. Eelkõige peaksid need eeskirjad sisaldama ühtset tetrahüdrokannabinooli sisalduse ülemmäära ja muid asjakohaseid kaitsemeetmeid.

(23) Lisaks on asjakohane muuta määruse (EL) nr 1308/2013 artiklit 189, milles on sätestatud kanepi impordi eeskirjad, et tagada kooskõla kanepitoodete turustamist käsitlevate uute liidu eeskirjadega.

(24) Selleks et tagada õiguskindlus ja vältida põllumajandustootjate jaoks ebaproportsionaalsete häirete teket, tuleks kehtestada üleminekukord enne uute turustamistingimuste kohaldamise kuupäeva külvatud kanepitaimedest saadud kanepitoodete turuleviimiseks. Kõnealuste toodete turustamist tuleks lubada jätkata vastavalt eeskirjadele, mis kehtisid enne kõnealust kuupäeva, ja ainult kuni [käesoleva muutmismääruse jõustumisele järgneva aasta 31. detsembrini]. Pärast seda kuupäeva peaksid kõik kanepitooted vastama uutele turustamistingimustele.

(25) Selleks et tagada pärast valgukultuuride sektori loomist sujuv üleminek ning õiguskindlus ja järjepidevus tunnustatud tootja- või tootmisharudevahelistele organisatsioonidele, on asjakohane sätestada, et enne [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] uude valgukultuuride sektorisse kuuluvate toodete osas juba

[26] Euroopa Kohtu 19. novembri 2020. aasta otsus, B S ja C A *vs.* Ministère public et Conseil national de l'ordre des pharmaciens, C-663/18, EU:C:2020:938, punktid 72–77.

tunnustatud tootja- või tootmisharudevahelised organisatsioonid tuleks lugeda selles sektoris tunnustatuks. Sellised tootjaorganisatsioonid peaksid säilitama tunnustamise ka teiste sektorite all loetletud toodete osas. Kui nad aga ühes või mitmes sektoris ei vasta enam tunnustamise tingimustele, peaksid liikmesriigid vastava tunnustuse tühistama hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

(26) Selleks et tagada sujuv üleminek pärast määruse (EL) nr 1308/2013 I lisa VIII osas loetletud lina- ja kanepisektori toodete muutmist ning õiguskindlus ja järjepidevus tunnustatud tootja- või tootmisharudevahelistele organisatsioonidele, on asjakohane sätestada, et enne [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] muudetud lina- ja kanepisektori toodete osas juba tunnustatud tootja- või tootmisharudevahelised organisatsioonid tuleks lugeda selles sektoris tunnustatuks. Sellised tootjaorganisatsioonid peaksid säilitama tunnustamise ka teiste sektorite all loetletud toodete osas. Kui nad aga ühes või mitmes sektoris ei vasta enam tunnustamise tingimustele, peaksid liikmesriigid vastava tunnustuse tühistama hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

(27) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõikes 1 on sätestatud eeskirjad arvutusmeetodi kohta, mida võib kasutada täiendavate imporditollimaksude kohaldamise käivituskoguse kindlaksmääramiseks. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõiget 1 tuleks muuta, et see kajastaks õigesti Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) põllumajanduslepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud arvutusmeetodit ja selles oleks täpsustatud, et arvutus peaks põhinema kolme eelneva aasta keskmisel aastaimpordil. Peale selle on määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 182 lõikes 2 sätestatud, et täiendavaid imporditollimakse ei kehtestata, kui import tõenäoliselt liidu turgu ei häiri või kui nende maksude mõju oleks kavandatava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne. Siiski on keeruline näidata, kas import tõenäoliselt liidu turgu häirib, ning kui tegemist on kiiresti riknevate hooajatoodetega, mille puhul sellist kaitsemeedet praegu kohaldatakse, ei pruugi see olla teostatav või piisavalt õigeaegne. Kuna see nõue läheb kaugemale WTO põllumajanduslepingus sätestatud kohustustest ning soovitakse arvestada sidusrühmade muresid ja lihtsustada menetlust, tuleks kõnealune lõige 2 määrusest välja jätta.

(28) Määruses (EL) nr 1308/2013 on sätestatud tariifikvootide haldamise eeskirjad. Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2020/760[27] on sätestatud eeskirjad karistuste kohta ettevõtjatele, kes ei vasta tingimustele ja kõlblikkusnõuetele, mida ettevõtja peab täitma, et esitada tariifikvoodi raames taotlus; kõnealune delegeeritud määrus võeti vastu vastavalt määruses (EL) nr 1306/2013 sätestatud õigusele võtta vastu delegeeritud õigusakte. Pärast määruse (EL) nr 1306/2013 kehtetuks tunnistamist tuleks asjaomane õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte lisada määrusesse (EL) nr 1308/2013.

(29) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 214a lubatakse Soomel anda teatavatel tingimustel Lõuna-Soomes riiklikku toetust kuni 2027. aastani, kui komisjon annab

[27] Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/760, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 seoses impordi- ja eksporditariifikvootide litsentside alusel haldamise eeskirjadega ning täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 seoses tariifikvootide haldamisel tagatiste esitamisega (ELT L 185, 12.6.2020, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/760/oj).

selleks loa. Võttes arvesse Soome põllumajanduse eripära, tuleks kõnealuse riikliku toetuse andmist ajavahemikul 2028–2034 jätkuvalt lubada.

(30) Määrusega (EL) nr 228/2013 tehti erand riikliku toetuse andmiseks Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade suhkrusektorile, et leevendada nende piirkondade äärepoolseimast asukohast, eelkõige eraldatusest, saarelisest asendist, väikesest pindalast, mägisest maastikust ja kliimast tulenevaid eripiiranguid ning majanduslikku sõltuvust suhkrutootmisest. Võttes arvesse määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus], tuleks määruse (EL) nr 228/2013 sätted kõnealuse erandi tegemise kohta integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013 ja hakata neid kohaldama alates 1. jaanuarist 2028.

(31) Nagu on rõhutatud ühisteatises ELi kriisivalmiduse strateegia kohta,[28] peaks liit tugevdama oma valmisolekut reageerida kasvavatele riskidele ja sügavale ebakindlusele, et luua turvaline ja vastupidav liit, mis suudab ohte ennetada, neile reageerida ja neid juhtida, olenemata nende laadist või päritolust. Valmisolekukaalutlused tuleks integreerida kõikidesse liidu poliitikavaldkondadesse. Komisjoni teatises „ELi varude loomise strateegia: ELi materiaalse kriisivalmiduse suurendamine“[29] rõhutatakse, et tõsistes, pikaajalistes, keerulistes ja piiriülestes kriisides on väga oluline kooskõlastada riiklikke meetmeid, et tagada pidev varustatus esmatarbekaupadega ja elutähtsate ühiskondlike funktsioonide toimepidevus.

(32) Selleks et tagada tarnete kättesaadavus, mis on ELi toimimise lepingus sätestatud kui üks ÜPP eesmärke, ka hädaolukordade ja tõsiste kriiside ajal, tuleks suurendada valmisolekut põllumajandussektoris. Selle jaoks tuleks täiendada riiklikke algatusi, tõhustada koordineerimist liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja komisjoni vahel, parandada tõhusust ning edendada valmisoleku ja kerksuse kultuuri, samas täielikult austades iga liikmesriigi pädevust ja konkreetseid olusid ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.

(33) Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad võtaksid vastu lähtetaseme valmisolekumeetmed, mis peaksid hõlmama põllumajandustooteid käsitlevate riiklike ja/või piirkondlike valmisoleku- ja reageerimiskavade koostamist, korrapärast teabe jagamist põllumajandustoodete varude kohta ning pädevate asutuste määramist ja osalemist liidu tasandi stressitestimistes. Kui liikmesriigid moodustavad ja haldavad põllumajandustoodete reserve, tuleks neid rakendada osana nende riiklikest ja/või piirkondlikest valmisoleku- ja reageerimiskavadest ning need tuleks kavandada nii, et turumoonutused oleksid võimalikult väikesed. Lisaks valmisolekuga seotud jõupingutustele tuleks kriiside või suure riskiga olukordade ajaks kehtestada täiendavad kohustused, sealhulgas kohustuslik aruandlus.

(34) Selleks et tagada ühetaolised tingimused selliste sätete rakendamiseks, mis käsitlevad varude kättesaadavust hädaolukordades ja tõsiste kriiside ajal, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses järgmisega: toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavasid käsitlevad aruandlusnõuded; piiriülene koostöö toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavade väljatöötamise ja kohaldamise

[28] Ühisteatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ELi kriisivalmiduse strateegia kohta, 26.3.2025, JOIN(2025) 130 final.

[29] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi varude loomise strateegia: ELi materiaalse kriisivalmiduse suurendamine“, COM(2025) 528 final.

raames; koordineeritud meetmed reservide moodustamiseks ja haldamiseks, näiteks tootekategooriate määramine reservide loomiseks ning ühiste riskihindamiste ja varajase hoiatamise mehhanismide väljatöötamine, et leevendada piiriüleseid tarneriske ja tagada tarnete järjepidevus häirete korral; vabatahtlikud solidaarsus- ja vastastikuse abi mehhanismid, millega liikmesriigid teevad osa oma reservist kättesaadavaks teisele liikmesriigile, kellel on tekkinud tõsine puudujääk; reaalajas teavitamine varudest jm asjakohase info edastamine ning tehnilised ja menetlusnõuded andmete turvaliseks käitlemiseks ja vahetamiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[30].

(35) Põllumajandusalaste õigusaktide mitmete sätete kohaselt nõutakse tagatise esitamist, et tagada kohustuse mittetäitmise korral nõutava summa maksmine. See kehtib eelkõige tariifikvootide haldamise, riikliku sekkumise ja eraladustamise puhul. Võttes arvesse määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus], tuleks määruse (EL) nr 2021/2116 sätted tagatiste kohta integreerida määrusesse (EL) nr 1308/2013. Samuti tuleks säilitada volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte seoses tagatistega ning seega integreerida need määrusesse (EL) nr 1308/2013.

(36) Eelkõige selleks, et tagada mittediskrimineeriv kohtlemine, õiglus ja proportsionaalsuse järgimine tagatise esitamisel, peaks see volituste delegeerimine hõlmama norme, mis käsitlevad tagatisi, vastutava isiku kindlakstegemist juhul, kui teatavat kohustust ei täideta, konkreetseid olukordi, kus pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest, tingimusi esitatavale tagatisele ja tagatise andjale, tagatiste esitamise ja vabastamise tingimusi, ettemaksete raames tagatise esitamisega seotud eritingimusi ning tagatisega hõlmatud kohustuste rikkumise tagajärgede määratlemist. Lisaks peaksid komisjoni rakendamisvolitused hõlmama järgmist: esitatavate tagatiste vorm ning tagatiste esitamise, nende heakskiitmise ja algsete tagatiste asendamise menetlus; tagatiste vabastamise menetlus; ning liikmesriikide või komisjoni teated seoses tagatistega.

(37) Määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus] on sätestatud, et riikliku sekkumise kulude puhul peab komisjon teatavatel juhtudel kindlaks määrama ühtsed standardsummad määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 11 osutatud riikliku sekkumise tingimustele vastavate toodete ladustamisest ja asjakohasel juhul nende töötlemisest tulenevateks materiaalseteks tehinguteks. Asjaomased rakendusaktid tuleb vastu võtta kooskõlas määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud nõuandemenetlusega. Kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmisel peaks komisjoni abistama määrusega (EL) nr 1308/2013 loodud põllumajandusturgude ühise korralduse komitee. Kuna kõnealuses määruses ei ole ühtegi viidet määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud nõuandemenetlusele, tuleks viide kõnealusele menetlusele lisada määrusele (EL) nr 1308/2013.

(38) Määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa B jao IV punktis on sätestatud, et komisjon peab kinnitama hindamismeetodid searümpade tailihasisalduse hindamiseks liidu klassifitseerimisskaala jaoks. Võttes arvesse, et sigade tailihasisalduse hindamismeetodid kinnitatakse eraldi iga liikmesriigi jaoks, peaksid lihtsuse huvides

[30] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

ja halduskoormuse vähendamiseks hindamismeetodid kinnitama liikmesriigid, mitte komisjon.

(39) Määruse (EL) nr 1308/2013 X lisa VIII punktis on sätestatud, et suhkrupeedimüüjate ja suhkruettevõtjate vahelistes tarnelepingutes määratakse suhkrupeedi pressimisjääkide tagastamise või hüvitamise kord. Suurema õigusselguse tagamiseks ja suhkrupeedimüüjate õiguste kaitse tugevdamiseks on asjakohane muuta kõnealuse määruse X lisa, et sätestada sõnaselgelt, et tarnitud suhkrupeedist saadud pressimisjäägid jäävad suhkrupeedimüüja omandisse, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Läbipaistvuse ja tasakaalustatud lepinguliste suhete tagamiseks tuleks tarnelepingutes sõnaselgelt sätestada pressimisjääkide tagastamise, säilitamise või töötlemise kord, sealhulgas vajaduse korral asjaomased kogused, pressimise või kuivatamise kulude jagamine ning makstava hüvitise summa või arvutusmeetod.

(40) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 1308/2013 vastavalt muuta.

(41) Selleks et anda sidusrühmadele piisavalt aega muudatustega kohanemiseks, tuleks suhkrusektori majandusharusiseste kokkulepetega seotud muudatusi kohaldada alates [1. oktoobrist järgmisel aastal pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

(42) Selleks et anda sidusrühmadele kohanemiseks piisavalt aega, tuleks kanepi turustamis-, tootmis- ja imporditingimusi käsitlevaid eeskirju kohaldada alates [1. jaanuarist pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ning lihaga seotud mõisteid käsitlevaid eeskirju tuleks kohaldada alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

(43) Selleks et anda liikmesriikidele aega hakata rakendama sätteid, mis käsitlevad varude kättesaadavust hädaolukordades ja tõsiste kriiside ajal, tuleks neid sätteid kohaldada alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva],

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 1308/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 1308/2013 muudetakse järgmiselt:

(1) artikli 1 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) valgukultuuride sektor, IV osa“;

(2) artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 2

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) üldsätted

Käesolevas määruses sätestatud meetmete suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) .../... [RPP fondi määrus]* ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus]** ning nende alusel vastu võetud sätteid.

_____

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) …/… [RPP fondi määrus] (ELT L .., ELI:).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) …/… [tulemusraamistiku määrus] (ELT L .., ELI:).“;

(3) artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 3 jäetakse välja;

(b) lõikesse 5 lisatakse järgmine punkt:

„c) „äärepoolseimad piirkonnad“ – ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud piirkonnad.“;

(4) artikli 6 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) 1. aprillist järgmise aasta 31. märtsini siidiussisektori puhul;“;

(5) artikkel 7 jäetakse välja;

(6) artikli 13 lõike 1 punktis c, artikli 13 lõikes 2, artikli 21 teises lõigus, artiklis 116, artikli 149 lõike 6 teises lõigus, artikli 152 lõike 1c teises lõigus, artikli 175 teises lõigus, artikli 179 teises lõigus, artikli 183 teises lõigus, artikli 193a lõikes 2, artiklis 213 ja artikli 216 lõikes 2 tuleks viited „artikli 229 lõikele 2 või 3“ asendada viitega „artikli 229 lõigetele 2, 3 või 4“;

(7) II osa I jaotise I peatüki 2. jakku lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 16a

Riikliku sekkumise kulud

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust normidega, mis hõlmavad järgmist:

(a) liidu toetuse tingimustele vastavate meetmete liigid ning hüvitamise tingimused;

(b) rahastamiskõlblikkuse tingimused ja arvutusmeetodid makseasutuste poolt tegelikult tuvastatud asjaolude alusel, komisjoni kehtestatud ühtsete määrade alusel või konkreetset põllumajandusharu käsitlevate õigusaktidega ettenähtud ühtsel määral põhinevate või mitte põhinevate summade alusel;

(c) riikliku sekkumisega seotud toimingute maksumuse hindamine ja meetmed, mida tuleb võtta, kui riikliku sekkumise alla kuuluvate toodete puhul esineb kadu või riknemist, samuti rahastatavate summade kindlaksmääramine.“;

(8) artikli 19 lõikesse 5 lisatakse järgmine punkt:

„d) kehtestatakse toetuse maksmise eeskirjad ja määratakse kindlaks juhud, mil toetust ei maksta või toetust vähendatakse, kui ettevõtjad ei täida oma kohustusi, mis on seotud riikliku sekkumise või eraladustamise tingimustega, nagu on osutatud 2. ja 3. jaos.“;

(9) artikli 20 esimesse lõiku lisatakse järgmised punktid:

„v) eeskirjad katsete ja meetodite jaoks, mida tuleb kohaldada riikliku sekkumise ja eraladustamisega seoses toodete rahastamiskõlblikkuse kindlakstegemiseks, ning hankemenetluste kasutamise jaoks nii riikliku sekkumise kui ka eraladustamise puhul;

w) eeskirjad haldus- ja kohapealsete kontrollide kohta, mida liikmesriigid peavad tegema seoses 2. ja 3. jaos osutatud riikliku sekkumise või eraladustamisega kehtestatud või võetud kohustuste ja kõlblikkuskriteeriumidega;

x) üksikasjalikud eeskirjad halduskaristuste kohaldamiseks ja trahvide arvutamiseks liikmesriikide poolt, kui ettevõtjad ei täida 2. ja 3. jaos osutatud riikliku sekkumise

või eraladustamise tingimustega seotud kõlblikkuskriteeriume ja kehtestatud või võetud kohustusi.“;

(10) II osa I jaotise II peatükk jäetakse välja;

(11) artiklisse 23a lisatakse järgmine lõige:

„1a. 2027/2028. õppeaastal ei tohi artikli 23 lõikes 1 osutatud toetus, mis on eraldatud toodete jagamiseks koolikava raames, kaasnevateks haridusmeetmeteks ja seonduvate kulude katteks, ületada 90 001 722,9 eurot.“;

(12) II osa I jaotisesse lisatakse järgmine peatükk:

„IIa PEATÜKK

Määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus] osutatud sekkumisviisid

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 26

Reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatakse eeskirjad määruses (EL) .../... [RPP fondi määrus] sätestatud sekkumisviiside kohta, mis on seotud ELi koolikava ja teatavate käesoleva määruse artiklis 1 osutatud sektoritega.

Käesolevat peatükki kohaldatakse riikliku ja piirkondliku partnerluse fondist (edaspidi „RPP fond“) rahastatava liidu toetuse suhtes, mis on ette nähtud liikmesriigi koostatud ja komisjoni poolt heaks kiidetud RPP kavades täpsustatud sekkumisteks ajavahemikuks 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2034.

Kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevas peatükis osutatud sekkumisviiside suhtes määruseid (EL) .../... [RPP fondi määrus] ja (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] ja nende alusel vastu võetud sätteid.

2. jagu

ELi koolikava

Artikkel 27

Reguleerimisala ja üldeeskirjad

1. Käesolevas jaos sätestatakse eeskirjad RPP kavades esitatud sekkumisviiside kohta, mille eesmärk on toetada põllumajandustoodete jagamist lastele haridusasutustes, et suurendada valitud põllumajandustoodete tarbimist ja parandada laste toitumisharjumusi (edaspidi „ELi koolikava“).

2. ELi koolikavas osalevad lapsed, kes õpivad haridusasutustes, mida haldavad või tunnustavad liikmesriikide pädevad asutused.

Liikmesriigid määravad oma RPP kavades ELi koolikavas osalejate kõlblikkuskriteeriumid. Kui liikmesriigid peavad seda koolikava eesmärkide saavutamisel vajalikuks, võivad nad keskenduda teatavale vanuserühmale või eelistada teatavate laste rühmi, arvestades sotsiaalmajanduslikke kaalutlusi.

3. Liikmesriigid määravad oma RPP kavades ELi koolikavaga seotud sekkumise raames toetuse saajate kategooriad, kes valitakse haridusasutuste või haridusametite, nende nimel tegutsevate organisatsioonide, tarnijate või muude lõikes 4 osutatud sekkumisviiside haldamise või pakkumisega seotud avalik-õiguslike või eraõiguslike asutuste hulgast.

4. Liikmesriigid määravad sekkumisviisid ja annavad nende jaoks toetust tingimustel, mis on sätestatud käesolevas jaos ning mida on täpsustatud nende RPP kavades, võttes aluseks järgmised sekkumisviisid:

(a) põllumajandustoodete tarnimine ja jagamine;

(b) teadlikkuse suurendamise meetmed.

5. Liikmesriigid tagavad, et ELi koolikavas osalevad haridusasutused teavitavad avalikkust kooli ruumides või muus sobivas kohas oma osalemisest ELi koolikavas ning osutavad asjaolule, et liit subsideerib kava. Liikmesriigid võimaldavad kasutada kõiki sobivaid teavitamisvahendeid, nagu plakatid, temaatilised veebisaidid, graafilised infomaterjalid ning teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad. Liidu embleemi ja märget rahastamise päritolu kohta kasutatakse vastavalt määruse (EL) .../... [tulemusraamistiku määrus] V lisale.

6. Liikmesriigid esitavad määruse (EL) .../... [RPP fondi määrus] artikli 63 lõike 1 [*andmete kogumine ja registreerimine*] punktis e osutatud toiminguga seotud andmekogumi raames aruande rahaliste vahendite kohta, mida on kasutatud käesoleva määruse artikli 28 lõikes 1 loetletud iga tooterühma tarnimiseks ja jagamiseks ning käesoleva määruse artiklis 29 osutatud teadlikkuse suurendamise alaseks sekkumiseks, samuti andmed ELi koolikavas osalevate haridusasutuste ja laste arvu, portsjonite keskmise suuruse ja jagatud portsjonite arvu kohta, tarnitud toodete koguste kohta tooterühmade ja mahepõllumajanduslike toodete ning vajaduse korral käesoleva määruse artikli 29 lõikes 2 osutatud toodete kaupa ning teadlikkuse suurendamise alase sekkumise kohta, mida rakendati.

Artikkel 28

Põllumajandustoodete tarnimine ja jagamine

1. ELi koolikava raames vastavad pakkumise ja jagamise tingimustele ainult järgmised tooted:

(a) I lisa IX osas loetletud puu- ja köögiviljad;

(b) X osas loetletud töödeldud puu- ja köögiviljasaadused;

(c) CN-koodi 0803 90 alla kuuluvad värsked banaanid, v.a jahubanaanid;

(d) joogipiim, juust, kohupiim, jogurt ja muud I lisa XVI osas loetletud kääritatud või hapendatud piimatooted, millele ei ole lisatud lõhna- ja maitseaineid, puuvilju, pähkleid ega kakaod.

2. ELi koolikava raames jagatud tooted ei tohi sisaldada üle 10 % vabu suhkruid ega üle 30 % rasvu.

3. ELi koolikava raames jagatud tooted ei tohi sisaldada ühtegi järgmistest:

(a) lisatud suhkrud;

(b) lisatud sool;

(c) lisatud rasv;

(d) lisatud magusained;

(e) lisatud kunstlikud lõhna- ja maitsetugevdajad E 620–E 650, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1333/2008*.

Olenemata käesoleva lõike esimesest lõigust võivad liikmesriigid siiski pärast tervise ja toitumise eest vastutavatelt asutustelt riiklike menetluste kohaselt asjaomase loa saamist otsustada, et lõike 1 punktides b ja d osutatud toetuskõlblikud tooted võivad sisaldada piiratud koguses lisatud suhkrut, lisatud soola ja/või lisatud rasva, mis on vajalik toodete töötlemiseks, ning määratleda nende maksimaalse päevadoosi.

4. Liikmesriigid eelistavad ühe või mõlema järgmise rühma toodete jagamist:

(a) hooajalised värsked marjad, puu- ja köögiviljad;

(b) rasvatu või madala rasvasisaldusega magustamata joogipiim ja selle laktoosivabad versioonid.

5. Võttes arvesse riigisiseseid olusid, peavad liikmesriigid eelistama liidust pärit toodete jagamist ning üht või mitut järgmistest:

(a) väikese kliimajalajäljega tooted;

(b) mahepõllumajandusliku tootmise standardite kohaselt sertifitseeritud tooted;

(c) kestlikesse pakenditesse pakendatud tooted;

(d) tooted, mis on toodetud kooskõlas loomade heaolu standarditega või tavadega, mis on rangemad kui liidu õigusaktides sätestatud tavad;

(e) tooted, mida toodetakse ja turustatakse kohapeal lühikeste tarneahelate kaudu;

(f) tooted, mis pärinevad väikepõllumajandustootjatelt, nagu on kindlaks määranud liikmesriik;

(g) tooted, mis vastavad õiglase kaubanduse tootmisstandarditele.

6. Liikmesriigid määravad oma RPP kavades loetelu toodetest, mida võib tarnida ja jagada, ning toodete eelistamise kriteeriumid.

7. ELi koolikava raames jagatud tooted:

(a) ei ole ette nähtud tavapärase koolitoidu valmistamiseks;

(b) ei asenda avaliku ja/või erasektori üksuste rahastatava tavapärase koolitoidu osaks olevaid tooteid, välja arvatud juhul, kui haridusasutused jagavad tavapärast koolitoitu tasuta;

(c) on tänu asjakohaste teavitamis- ja reklaamimeetmete kasutamisele alati selgelt äratuntavad kui ELi koolikava tooted.

Liikmesriigid tagavad ELi koolikava lisaväärtuse kõrvuti muu toidu pakkumisega haridusasutustes.

Artikkel 29

Teadlikkuse suurendamise alane sekkumine

1. Teadlikkuse suurendamise alane sekkumine on otseselt seotud ELi koolikava eesmärkidega suurendada valitud põllumajandustoodete tarbimist ja parandada laste toitumisharjumusi.

Sellise sekkumise eesmärk on taastada laste jaoks sidemed põllumajanduse ja liidu põllumajandustoodete mitmekesisusega, eelkõige nende piirkonnas valmistatud

toodetega, ning tõsta nende teadlikkust sellistel teemadel nagu tervislikud toitumisharjumused, kohalikud toiduahelad, mahepõllumajandus, kestlik toidutootmine ja -tarbimine ning võitlus toidu raiskamise vastu.

2. Lisaks artikli 28 kohaselt tarnitavatele ja jagatavatele toodetele võivad liikmesriigid ette näha I lisas loetletud muude põllumajandustoodete maitsmise.

3. Liikmesriigid tagavad, et kõik ELi koolikavas osalevad lapsed saavad osaleda teadlikkuse suurendamise alases sekkumises.

Liikmesriigid võivad otsustada võtta esimeses lõigus sätestatud kohustuse täitmisel arvesse tavapärast kooli õppekava või muid valdkonnapoliitikaid või programme. Sellele tegevusele ei anta siiski liidu toetust.

3. jagu

Teatavate sektoritega seotud sekkumistoetus

Artikkel 30

Reguleerimisala

1. Käesolevas jaos sätestatakse eeskirjad, milles käsitletakse sekkumisviise artikli 1 lõike 2 punktides a–i, k, l ja m, o–t, v ja w loetletud sektorites ning Ia lisas loetletud tooteid.

2. Sekkumine artikli 1 lõike 2 punktides d, f, g ja i osutatud sektorites on kohustuslik liikmesriikidele, kus on käesoleva määruse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid või tootjaorganisatsioonide liidud, kes on asjaomaste sektoritega seotud.

3. Sekkumine mesindussektoris, millele on osutatud artikli 1 lõike 2 punktis v, on kohustuslik kõigile liikmesriikidele.

Artikkel 31

Teatavate sektoritega seotud sekkumisviisid

Liikmesriigid võivad kehtestada meetmed toetuse andmiseks sektoritele sekkumisviisidena, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../... [ÜPP määrus]** artiklis 12 [*Riskijuhtimisvahendid*] ja artiklis 13 [*Investeeringud põllumajandustootjatele*] ning mis tahes järgmiste sekkumisviisidena käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja nii, nagu on täpsustatud nende RPP kavades:

(a) investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, välja arvatud määruse (EL) .../... [ÜPP määrus] artiklis 13 [*Investeeringud põllumajandustootjatele*] osutatud investeeringud;

(b) koolitus, teave, sealhulgas juhendamine ja parimate tavade vahetamine;

(c) nõustamisteenused;

(d) müügiedendus ja turustamine;

(e) teadusuuringud, innovatsioon ja eksperimentaalsed tootmismeetodid;

(f) meetmed kliimamuutuste leevendamiseks ja/või nendega kohanemiseks;

(g) keskkonna kaitsmise ja/või parandamise meetmed;

(h) laboriuuringud ja laborid analüüsiks;

(i) jälgitavus- ja sertifitseerimissüsteemide rakendamine;

(j) toodete ühisladustamine;

(k) roheline korje, mis seisneb teataval maa-alal selliste valmimata turustuskõlbmatute toodete täielikus koristamises, mis ei ole kahjustatud enne rohelist korjet, kõrvaldades seega asjaomase ala saagi täielikult;

(l) saagi koristamata jätmine, mis seisneb käimasoleva tootmistsükli lõpetamises konkreetsel alal, kui toode on hästi arenenud, terve, standardse turustuskvaliteediga, välja arvatud toodete hävitamine ilmastikutingimuste või haiguse tõttu;

(m) kolmandate riikide sanitaar- ja fütosanitaarnõuete rakendamine ja juhtimine liidu territooriumil, et hõlbustada juurdepääsu kolmandate riikide turgudele;

(n) viinamarjaistanduste kestlik ümberkorraldamine ja muutmine sordivahetuse, viinamarjaistanduste ümberpaigutamise ja viinamarjaistanduste paremate majandamismeetodite abil;

(o) veinivalmistamise kõrvalsaaduste destilleerimine;

(p) turult kõrvaldamine tasuta jagamiseks või muuks otstarbeks, kaasa arvatud vajadusel töötlemine turult kõrvaldamise hõlbustamiseks;

(q) mesindussektori meetmed mesitarude arvu säilitamiseks või suurendamiseks liidus ning toodete kvaliteedi parandamise meetmed.

Artikkel 32

Toetusesaajad

1. Liikmesriigid määravad oma RPP kavas, millised ettevõtjad võivad saada sekkumiste raames toetust artikli 30 lõikes 1 osutatud sektorites.

2. Liikmesriigid määravad oma RPP kavades kindlaks, et käesoleva määruse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud ning käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tootjarühmad on ainsad, kes artikli 30 lõikes 2 osutatud sekkumiste raames toetust saavad.

3. Liikmesriigid võivad otsustada, et tootjarühmad ja muud tootjate vahelist koostööd esindavad üksused, mis on tootjate algatusel moodustatud ja nende kontrolli all, võivad saada kasu sekkumistest artikli 30 lõikes 1 osutatud sektorites. Liikmesriigi pädev asutus määratleb sellised koostöövormid tootjarühmadena nende esimese rakenduskava kestuse ajal. Rakenduskava ja tunnustuskava, mille kõnealused tootjarühmad on ette valmistanud tootjaorganisatsiooni tunnustuse saamiseks vastavalt artiklites 152, 153, 154, 156 või 161 sätestatud nõuetele, esitatakse pädevatele asutustele ühel ja samal ajal. Tootjarühmad rakendavad kõnealust tunnustuskava.

Artikkel 33

Rakenduskavad ja rakendusfondid

1. Artikli 32 lõikes 2 osutatud tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või tootjarühmadega seotud sekkumist, mis viiakse läbi artikli 30 lõikes 1 osutatud sektorites, rakendatakse liikmesriigi heakskiidetud rakenduskavade kaudu.

2. Rakenduskava kestus on vähemalt kolm ja kõige rohkem seitse aastat.

3. Rakenduskavasid rahastatakse rakendusfondidest, mis moodustatakse järgmisest:

(a) rahaline osalus:

i) tootjaorganisatsiooni liikmetelt või tootjaorganisatsioonilt endalt või mõlemalt; või

ii) tootjaorganisatsioonide liidu liikmetelt või tootjaorganisatsioonide liidult endalt või mõlemalt; või

iii) tootjarühma liikmetelt või tootjarühmalt endalt või mõlemalt;

(b) liidu finantsabi;

(c) liikmesriigi osalus.

4. Et tagada tasakaal eri sekkumisviiside vahel, määravad liikmesriigid oma RPP kavades rakendusfondi kasutamise maksimaalsed protsendimäärad, mille ulatuses võib teha kulutusi ühe sekkumisviisi puhul.

Artikkel 34

Turustatud toodangu väärtus

1. Liikmesriigid märgivad oma RPP kavades, kuidas turustatud toodangu väärtust iga sektori puhul arvutatakse.

2. Tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma turustatud toodangu väärtus arvutatakse tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma poolt turule lastud toodangu alusel, ning seda tehes võetakse arvesse üksnes tooteid, mille tootmiseks tootjaorganisatsioon, tootjaorganisatsioonide liit või tootjarühm on tunnustatud või identifitseeritud.

Turustatud toodangu väärtus arvutatakse värske toodangu etapis või esmatöötlemise etapis, kus toodet tavaliselt turustatakse lahtiselt, juhul kui tooteid on lubatud turustada lahtiselt. Lisaks arvutatakse turustatud toodangu väärtus tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma või tütarettevõtja järgse seisuga, kui asjaomasele tootjaorganisatsioonile, tootjaorganisatsioonide liidule või tootjarühmale kuulub vähemalt 90 % tütarettevõtja aktsiatest või kapitalist.

Turustatud toodangu väärtus hõlmab kõrvalsaaduste, tasuta jagamiseks turult kõrvaldamise, sisseostetud tegevuse või saagi- ja toodangukindlustuse alusel makstud kindlustushüvitise väärtust.

Töödeldud toodete puhul ei võeta turustatud toodangu väärtuse arvutamisel arvesse töötlemiskulusid, käibemaksu ega organisatsiooni või tootjarühma siseseid transpordikulusid enam kui 300 km kaugusele.

Turustatud toodangu väärtuste topeltarvestus on keelatud. Selleks et vältida turustatud toodangu väärtuste topeltarvestust, arvestatakse tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma liikmete toodang, mida turustab teine selline organisatsioon, üksnes viimatinimetatud organisatsiooni turustatud toodangu väärtuse hulka.

3. Liikmesriigid määravad 12-kuulise võrdlusperioodi abi taotlemise aastale eelnenud kolme aasta pikkusest ajavahemikust.

Kui hiljuti tunnustatud tootjaorganisatsioonide, liitude või tootjarühmade varasemad andmed turustatud toodangu kohta ei ole esimese lõigu kohaldamiseks piisavad, aktsepteerivad liikmesriigid turustatud toodangu väärtust, mille kohta

tootjaorganisatsioon, tootjaorganisatsioonide liit või tootjarühm on esitanud andmed tunnustuse saamise eesmärgil.

4. Kui teatava toote puhul on turustatud toodangu väärtus asjaomasel aastal vähenenud kolme eelneva 12-kuulise võrdlusperioodi keskmisega võrreldes vähemalt 35 % loodusõnnetuste, ilmastikutingimuste, taimehaiguste või kahjurite leviku tõttu või muudel põhjustel, mis ei kuulu tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või tootjarühma vastutusalasse ja kontrolli alla, loetakse, et kõnealuse toote turustatud toodangu väärtus moodustab 85 % kolme eelneva 12-kuulise võrdlusperioodi keskmisest väärtusest. Ennetusmeetmete võtmise korral loetakse kõnealuse toote turustatud toodangu väärtuseks 100 % kolme eelneva 12-kuulise võrdlusperioodi keskmisest väärtusest.

Artikkel 35

Delegeeritud volitused sekkumisviiside puhul täiendavate nõuete kehtestamiseks

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust nõuetega, mis lisanduvad käesolevas jaos sätestatud nõuetele seoses järgmisega:

a) käesolevas jaos sätestatud sekkumisviiside nõuetekohase toimimise tagamine, eelkõige selleks, et vältida konkurentsimoonutusi siseturul ja tagada jätkusuutlikkus;

b) eeskirjad, mille alusel tootjad peavad kõrvaldama turult veinivalmistamise kõrvalsaadused, ja eeskirjad erandite kohta kõnealusest kohustusest, et vältida täiendavat halduskoormust, samuti eeskirjad destilleerijate vabatahtlikuks sertifitseerimiseks.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta (ELT L 354, 31.12.2008, lk 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1333/oj).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) …/… [ÜPP] (ELT L ..., ELI:...).“;

(13) artiklit 75 muudetakse järgmiselt:

(a) lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

„j) valgukultuurid;

k) veiseliha;

l) sealiha;

m) lambaliha;

n) kitseliha;

o) juust.“;

(b) lõike 3 punkt j asendatakse järgmisega:

„j) põllumajandustootmise asukoht ja/või päritolu;“;

(14) artikli 78 lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

„h) sealiha;

i) lambaliha;

j) kitseliha.“;

(15) artikli 90a lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesolevas määruses veinisektori kohta sätestatud liidu eeskirjade rikkumise korral kohaldavad liikmesriigid proportsionaalseid, tõhusaid ja hoiatavaid halduskaristusi. Liikmesriigid ei kohalda selliseid karistusi juhul, kui tegemist on kergemat laadi rikkumisega.“;

(16) II osa II jaotise I peatükki lisatakse järgmine jagu:

„4. jagu

Äärepoolseimatele piirkondadele iseloomulike kvaliteetsete põllumajandustoodete turustamine

Artikkel 123a

Logo

1. Äärepoolseimatele piirkondadele iseloomulike kvaliteetsete töödeldud või töötlemata põllumajandustoodete tuntuse ja tarbimise suurendamiseks võib kasutada logo.

2. Asjaomased kaubandusorganisatsioonid teevad ettepaneku lõikega 1 ette nähtud logo kasutamise tingimuste kohta. Riiklikud asutused edastavad need ettepanekud koos oma arvamusega komisjonile. Logo kasutamist jälgib ametiasutus või pädevate riiklike asutuste loa saanud organ.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusaktid logo kasutusõiguse rakendamise tingimuste ning reprodutseerimise ja kasutamise tingimuste kohta. Kõnealused tingimused määratakse kindlaks selleks, et parandada äärepoolseimatele piirkondadele iseloomulike kvaliteetsete töödeldud või töötlemata põllumajandustoodete tuntust ja suurendada nende tarbimist.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles käsitletakse üksikasjalikke eeskirju logo kasutamise kohta, samuti liikmesriikide teostatavat kontrolli ja järelevalve miinimumnõudeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(17) artikli 125 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liidu suhkrupeedi- ja suhkrurookasvatajate ning liidu suhkruettevõtjate vahelisi suhkrupeedi ja suhkruroo ostmise tingimusi, sealhulgas külvieelseid tarnelepinguid, reguleeritakse majandusharusiseste kirjalike kokkulepetega, nagu on kirjeldatud II lisa II osa A jao punktis 6.“;

(18) artikli 145 lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid, kes vastavalt artikli 31 punktile n näevad oma RPP kavades ette viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise, esitavad komisjonile iga aasta 1. märtsiks istandusregistril põhineva tootmisvõimsuse ajakohastatud ülevaate.“;

(19) II osa II jaotise II peatükki lisatakse järgmine jagu:

„2.a jagu

Kanep

Artikkel 147b

Kanepi tootmine

1. Järgmisi tooteid võib liidus toota, kui need on kasvatatud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille maksimaalne Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %, ja kui need vastavad järgmistele tingimustele:

(a) CN-koodi 5302 alla kuuluv toores harilik kanep, mis on kasvatatud nõukogu direktiivi 2002/57/EÜ* või säilitussortide puhul komisjoni direktiivi 2008/62/EÜ** artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest;

(b) CN-koodi ex 1207 99 20 alla kuuluvad külvamiseks ettenähtud kanepiseemned, mis on saadud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt;

(c) CN-koodi 1207 99 91 alla kuuluvad muud kui külvamiseks ettenähtud kanepiseemned, mis on saadud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest;

(d) CN-koodi 1211 90 86 alla kuuluvad muud kanepitaime osad, mis on kasvatatud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest.

2. Lõikes 1 osutatud tooteid, mis ei vasta selles sätestatud tingimustele, võib toota nende liikmesriikide territooriumil, kes seda lubavad, ning tingimustel, mille nad on kehtestanud kooskõlas liidu, rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega.

Artikkel 147c

Kanepi turustamine

1. Järgmisi tooteid võib liidus turustada ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

(a) CN-koodi 5302 alla kuuluv toores harilik kanep, mis on toodetud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 % ja mis on kasvatatud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest;

(b) CN-koodi ex 1207 99 20 alla kuuluvad külvamiseks ettenähtud kanepiseemned, mis on saadud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 % ja mida turundatakse direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt;

(c) CN-koodi 1211 90 86 alla kuuluvad muud kanepitaime osad, mis on saadud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 % ja mis on kasvatatud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest.

CN-koodi 1207 99 91 alla kuuluvaid muuks otstarbeks kui külvamiseks ettenähtud kanepiseemneid võib liidus turustada.

2. Erandina lõikest 1 võib kõnealuses lõikes loetletud tooteid, mis ei vasta selles sätestatud tingimustele, turustada kasutamiseks meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel kooskõlas liidu, rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega.

3. Lõikes 1 osutatud kanepitooteid, mis on saadud enne [1. jaanuari pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] külvatud kanepitaimedest, võib jätkuvalt turustada kooskõlas enne kõnealust kuupäeva kehtinud eeskirjadega kuni [käesoleva muutmismääruse jõustumisele järgneva aasta 31. detsembrini].

_____

* Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/57/EÜ õli- ja kiudtaimede seemnete turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 74, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/57/oj).

** Komisjoni 20. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/62/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid kohalike ja piirkondlike oludega kohanenud ja geneetilisest erosioonist ohustatud põllukultuuride rahvaselektsioonsortide ja sortide heakskiitmiseks ning kõnealuste rahvaselektsioonsortide ja sortide seemnete ning seemnekartuli turustamiseks (ELT L 162, 21.6.2008, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/62/oj).“;

(20) artiklisse 154 lisatakse järgmised lõiked:

„3a. Tootjaorganisatsioone, mida on enne [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] tunnustatud ühe või mitme valgukultuuride sektorisse kuuluva toote osas, käsitatakse selles sektoris artikli 152 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena. Need tootjaorganisatsioonid säilitavad tunnustamise ka teiste sektorite all tunnustatud toodete osas. Kui need tootjaorganisatsioonid ei vasta ühes või mitmes sektoris enam käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, tühistavad liikmesriigid vastava tunnustuse asjaomaste sektorite osas hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

3b. Tootjaorganisatsioone, mida on enne [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] tunnustatud ühe või mitme toote osas, mis on lisatud I lisa VIII osa alla lina- ja kanepisektorisse, käsitatakse selles sektoris artikli 152 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena. Need tootjaorganisatsioonid säilitavad tunnustamise ka teiste sektorite all tunnustatud toodete osas. Kui need tootjaorganisatsioonid ei vasta ühes või mitmes sektoris enam käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, tühistavad liikmesriigid neile antud tunnustuse asjaomaste sektorite osas hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].“;

(21) artiklisse 158 lisatakse järgmised lõiked:

„3a. Tootmisharudevahelisi organisatsioone, mida on enne [*käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev*] tunnustatud ühe või mitme valgukultuuride sektorisse kuuluva toote osas, käsitatakse selles sektoris artikli 157 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena. Need tootmisharudevahelised organisatsioonid säilitavad tunnustamise ka teiste sektorite all tunnustatud toodete osas. Kui need tootmisharudevahelised organisatsioonid ei vasta ühes või mitmes sektoris enam käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, tühistavad liikmesriigid vastava tunnustuse asjaomaste sektorite suhtes hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].

3b. Tootmisharudevahelisi organisatsioone, mida on enne [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] tunnustatud ühe või mitme toote osas, mis on lisatud I lisa VIII osa alla lina- ja kanepisektorisse, käsitatakse selles sektoris artikli

157 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena. Need tootmisharudevahelised organisatsioonid säilitavad tunnustamise ka teiste sektorite all tunnustatud toodete osas. Kui need tootmisharudevahelised organisatsioonid ei vasta ühes või mitmes sektoris enam käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, tühistavad liikmesriigid vastava tunnustuse asjaomaste sektorite osas hiljemalt [31. detsembriks 20XX – vähemalt kaks täisaastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva].“;

(22) artiklit 159 muudetakse järgmiselt:

(a) punkti a lisatakse järgmine alapunkt:

„v) valgukultuuride sektoris;“;

(b) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) tootmisharudevahelisi organisatsioone oliiviõli ja lauaoliivide sektoris, tubakasektoris ning valgukultuuride sektoris.“;

(23) artikli 173 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„ca) sekkumistoetuse maksete peatamise, vähendamise ja sissenõudmise kohta teatavates II osa I jaotise II peatüki 2. jaos osutatud sektorites, juhul kui tunnustamiskriteeriumeid ei täideta;“;

(24) artikli 174 lõike 1 esimesse lõiku lisatakse järgmised punktid:

„h) eeskirjad haldus- ja kohapealsete kontrollide kohta, mida liikmesriigid teevad tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamiskriteeriumide täitmise kontrollimiseks;

i) eeskirjad tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude kordumatu identifitseerimissüsteemi kohta.“;

(25) artiklit 182 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käivituskogus on kas 125 %, 110 % või 105 % keskmisest aastaimpordist kolme eelneva aasta vältel, mille kohta andmed on kättesaadavad, sõltuvalt sellest, kas turulepääsu võimalused, mis määratakse kindlaks impordina väljendatuna protsendimäärana vastavast riigisisesest tarbimisest kolme eelneva aasta vältel, on vastavalt kuni 10 %, 10–30 % või üle 30 %.“;

(b) lõige 2 jäetakse välja;

(26) artikli 186 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„e) nähakse vajaduse korral ette karistused ettevõtjatele, kui nad ei täida tingimusi ja kõlblikkusnõudeid, mida ettevõtja peab täitma, et esitada taotlus tariifikvoodi raames, ning eelkõige juhul, kui nad ei esita litsentse väljaandvale asutusele täpseid, ajakohaseid ja tõeseid dokumente.“;

(27) artikkel 189 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 189*

Kanepi import

1. Järgmisi tooteid võib liitu importida ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

(a) CN-koodi 5302 alla kuuluv toores harilik kanep on saadud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %, ja on kasvatatud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest, või seemnetest, millega on kaasas tõend, et asjaomase sordi Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %;

(b) CN-koodi ex 1207 99 20 alla kuuluvad külvamiseks ettenähtud kanepiseemned on saadud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 % ja on sertifitseeritud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt, või seemnetega on kaasas tõend, et asjaomase sordi Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %;

(c) CN-koodi 1207 99 91 alla kuuluvaid muuks otstarbeks kui külvamiseks ettenähtud kanepiseemneid impordivad üksnes liikmesriigi heakskiidu saanud importijad ja tagatakse, et neid seemneid ei kasutata külvamiseks;

(d) CN-koodi 1211 90 86 alla kuuluvad muud kanepitaime osad on saadud ühtses põllukultuuride sordilehes registreeritud *Cannabis Sativa* L. sordist, mille Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %, ja on kasvatatud direktiivi 2002/57/EÜ või säilitussortide puhul direktiivi 2008/62/EÜ artikli 10 kohaselt sertifitseeritud seemnetest, või seemnetest, millega on kaasas tõend, et asjaomase sordi Δ9-tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa 0,3 %.

2. Erandina lõikest 1 võib kõnealuses lõikes osutatud tooteid, mis ei vasta selles sätestatud tingimustele, importida kasutamiseks meditsiinilistel ja teaduslikel eesmärkidel kooskõlas liidu, rahvusvahelise ja siseriikliku õigusega.“;

(28) artikkel 214a asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 214a*

Riiklik abi teatavatele sektoritele Soomes

1. Kui komisjon annab selleks loa, võib Soome ajavahemikul 2023–2027 jätkata riikliku toetuse maksmist, mida ta andis tootjatele 2022. aastal käesoleva artikli alusel, tingimusel et:

a) sissetulekutoetuse kogusumma kõnealuse ajavahemiku jooksul järk-järgult väheneb ega ületa 2027. aastal 67 % 2022. aastal makstud summast;

b) enne nimetatud võimaluse kasutamist on täielikult ära kasutatud asjaomaste sektorite jaoks ÜPP raames kohaldatavate toetuskavade võimalused.

Komisjon teeb otsuse loa andmise kohta ilma artikli 229 lõikes 2, 3 või 4 osutatud menetlust kohaldamata.

2. Kui komisjon annab selleks loa, võib Soome ajavahemikul 2028–2034 jätkata riikliku toetuse maksmist, mida ta andis tootjatele 2027. aastal käesoleva artikli alusel, tingimusel et:

a) sissetulekutoetuse kogusumma kõnealuse ajavahemiku jooksul järk-järgult väheneb ega ületa 2034. aastal 67 % 2027. aastal makstud summast;

b) enne nimetatud võimaluse kasutamist on täielikult ära kasutatud asjaomaste sektorite jaoks ÜPP raames kohaldatavate toetuskavade võimalused.

Komisjon teeb otsuse loa andmise kohta ilma artikli 229 lõikes 2, 3 või 4 osutatud menetlust kohaldamata.“;

(29) IV osa II peatükki lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 214b*

Riiklik abi suhkrusektorile Prantsusmaa äärepoolseimates piirkondades

Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade suhkrusektorile võib Prantsusmaa anda abi kuni 90 miljonit eurot turustusaasta kohta.

Prantsusmaa teavitab komisjoni 30 päeva jooksul pärast iga turustusaasta lõppu tegelikult antud abisummadest.“;

(30) artikkel 217 jäetakse välja;

(31) V osasse lisatakse järgmine peatükk:

„*Ib PEATÜKK*

Varude kättesaadavus hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal

Artikkel 222c

Kavad põllumajandustoodete varude kättesaadavuse kohta hädaolukorras ja tõsise kriisi ajal

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd, et teha kindlaks põllumajandustoodete tarneahela struktuurne haavatavus ja sellega tegeleda ning suurendada kriisivalmiduse sidusust põllumajanduslikus toidutööstuses.

2. Liikmesriigid koostavad oma spetsiifilist riskiprofiili ja institutsioonilist korraldust arvesse võttes riiklikud toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavad, et:

(a) säilitada põllumajandustoodete kättesaadavus, neile juurdepääs ja nende varustuskindlus hädaolukordade või tõsiste kriiside ajal kõigil territoriaalsetel tasanditel;

(b) ennetada või leevendada tarneahela häireid hädaolukordade või tõsiste kriiside ajal kõigil territoriaalsetel tasanditel.

3. Toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavad sisaldavad vähemalt järgmist:

(a) seire- ja varajase hoiatamise mehhanismid, sealhulgas tarneahela struktuurse haavatavuse hindamine ja riskistsenaariumid suurte häirete puhuks;

(b) peamiste põllumajandustoodete varusid käsitlevate andmete koondamise korraldus;

(c) rollide jaotamine ja koordineerimismehhanismid pädevate asutuste vahel kõigil territoriaalsetel tasanditel ning asjaomaste erasektori osalejatega koostöö tegemise kord;

(d) hädaolukorra sideprotokollid, et tagada teabe kiire levitamine sidusrühmadele ja üldsusele.

4. Liikmesriigid vaatavad toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavad korrapäraselt läbi.

5. Liikmesriigid määravad riikliku pädeva asutuse või kontaktpunkti, kes vastutab toiduga kindlustatuse valmisoleku ja reageerimise koordineerimise eest teiste liikmesriikide ja komisjoniga.

6. Liikmesriigid edastavad lõikes 2 osutatud riiklike toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavade viimase versiooni kokkuvõtted komisjonile iga kolme aasta järel.

7. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega:

(a) täpsustatakse toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavade kohta esitatavate kokkuvõtete vorm, aruandlusnõuded, mittekonfidentsiaalsete osade levitamine ning kõnealuste kokkuvõtete esitamise tähtajad;

(b) kehtestatakse eeskirjad liikmesriikidevaheliseks piiriüleseks koostööks, mille raames töötada välja toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavad ning neid kohaldada, et saavutada lõikes 2 osutatud eesmärgid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 222d

Põllumajandustoodete reserv

1. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „reserv“ varusid, mida hoiavad era- või avalik-õiguslikud ettevõtjad hädaolukordades või kriisides sõjalise või kodanikukaitse eesmärgil kasutamiseks, sealhulgas humanitaarsekkumine või varud, mida hoitakse kättesaadavana toiduga kindlustatuse tagamiseks suurte tarnehäirete korral.

2. Kui liikmesriigid moodustavad ja haldavad põllumajandustoodete reserve, tagavad nad selliste meetmete kavandamise nii, et turumoonutused oleksid võimalikult väikesed, pidades silmas järgmist:

(a) reservis hoitavate põllumajandustoodete kogused määratakse eelnevalt määratletud eesmärkide alusel;

(b) reservi tase vaadatakse regulaarselt üle ja vajadusel korrigeeritakse seda tarneahelas kindlaks tehtud puuduste ja riskihindamiste põhjal;

(c) põllumajandustooteid ostetakse reservi jaoks turuhindadega, kohaldades hankemenetlust. Põllumajandustoodete vabastamine reservist turule toimub läbipaistval viisil turuhindadega;

(d) reservide moodustamise, haldamise ja vabastamisega seotud toimingute üle teevad liikmesriikide pädevad asutused regulaarselt järelevalvet.

3. Kui liikmesriigid moodustavad ja haldavad põllumajandustoodete reserve, rakendatakse neid osana riiklikust toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavast, nagu on osutatud artikli 222c lõikes 2.

Lõike 2 punktis a osutatud eelnevalt kindlaks määratud eesmärgid esitatakse riiklikus toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavas, millele on osutatud artikli 222c lõikes 2.

Reservide moodustamist, haldamist ja vabastamist käsitlev teave lisatakse artikli 222c lõikes 6 osutatud riikliku toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskava kokkuvõttesse.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad järgmise suhtes:

(a) koordineeritud meetmed lõikes 1 osutatud reservide moodustamiseks ja haldamiseks, näiteks reservi moodustavate tootekategooriate määramine ning ühiste riskihindamiste ja varajase hoiatamise mehhanismide väljatöötamine, et maandada piiriüleseid tarneriske ja tagada tarnete järjepidevus häirete korral;

(b) vabatahtlike solidaarsus- ja vastastikuse abi mehhanismide rakendamine, millega liikmesriigid teevad osa oma reservist kättesaadavaks teisele liikmesriigile, kellel on tekkinud tõsine puudujääk.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 222e

Koordineerimine

1. Selleks et toetada liidu koordineeritud lähenemisviisi toiduga kindlustatuse kriisiks valmisoleku ja põllumajanduse tarneahela vastupanuvõime suhtes, loob komisjon Euroopa toiduga kindlustatuse kriisiks valmisoleku ja kriisile reageerimise mehhanismi (EFSCM), mis ühendab liikmesriikide pädevaid asutusi, asjaomaseid sidusrühmade organisatsioone ja asjakohasel juhul valitud kolmandate riikide esindajaid.

2. Euroopa toiduga kindlustatuse kriisiks valmisoleku ja kriisile reageerimise mehhanism (EFSCM):

(a) edendab selliste liidu õigusaktide, programmide ja poliitika tõhusat rakendamist, milles käsitletakse liidu valmisolekut toidutarnete ja toiduga kindlustatuse kriisideks ning neile kriisidele reageerimist;

(b) edendab koostööd ja koordineerimist, kogemuste ja heade tavade vahetamist varajase hoiatamise, ohtude seire ja nendest teatamise, kriisidele reageerimise ja kriisijärgse hindamise valdkonnas;

(c) toetab struktuurse haavatavuse ja kerksuse puudujääkide väljaselgitamist põllumajanduslikes toidutarneahelates, sealhulgas stressitestide, riskihindamiste ja stsenaariumide kavandamise kaudu;

(d) edendab regulaarset teabevahetust ja dialoogi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel seoses riiklike toiduga kindlustatuse valmisoleku- ja reageerimiskavadega, võttes arvesse selliste kavade konfidentsiaalsust;

(e) aitab ette valmistada soovitusi või poliitilisi algatusi, mis käsitlevad liidu valmisolekut toidutarnete ja toiduga kindlustatuse kriisideks ning neile kriisidele reageerimist.

Artikkel 222f

Tõhustatud meetmed tõsise kriisi ajal või hädaolukorras

Välja kuulutatud tõsise kriisi ajal või hädaolukorras, mis kujutab endast suurt ohtu toiduga kindlustatusele, võib komisjon viivitamata kohaldatavate rakendusaktidega nõuda, et liikmesriigid ja ettevõtjad esitaksid komisjonile reaalajas andmeid põllumajanduslike toiduainete asjaomaste avaliku ja erasektori varude ja sisendite kohta või muud asjakohast teavet, et tagada nende toodete tarnimine liidus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 222g

Tundliku või salastatud teabe kaitse

1. Komisjon tagab, et varude taseme, logistilise suutlikkuse või tarnete haavatavusega seotud tundlikke või salastatud andmeid käideldakse, säilitatakse ja vahetatakse kooskõlas liidu tundliku ja salastatud teabe kaitse suhtes kohaldatavate eeskirjadega, sealhulgas küberturvalisuse nõuetega.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et määrata kindlaks sellise teabe turvalise käitlemise ja vahetamise tehnilised ja menetlusnõuded.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(32) V osasse lisatakse järgmine peatükk:

„III PEATÜKK

Tagatised

Artikkel 222h

Tagatised

1. Kui käesolevas määruses või selle alusel vastu võetud õigusaktides on nii sätestatud, nõuab liikmesriik tagatise esitamist, mis kinnitab, et pädevale asutusele makstakse teatav rahasumma või pädev asutus jätab teatud summa tagastamata, kui kõnealustest õigusaktidest tulenev konkreetne kohustus ei ole täidetud.

2. Kui teatavat kohustust ei täideta või seda tehakse üksnes osaliselt, jäädakse tagatisest täielikult või osaliselt ilma, välja arvatud vääramatu jõu korral.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 227 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust eeskirjadega, millega tagatakse mittediskrimineeriv kohtlemine, õiglus ja proportsionaalsuse järgimine tagatise esitamisel ning milles:

(a) täpsustatakse vastutav isik, kui kohustust ei täideta;

(b) nähakse ette konkreetsed olukorrad, mil pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest;

(c) nähakse ette tingimused esitatavale tagatisele ja tagatise andjale ning tagatiste esitamise ja vabastamise tingimused;

(d) nähakse ette ettemaksete raames tagatise esitamisega seotud eritingimused;

(e) määratletakse lõikes 1 ette nähtud tagatisega hõlmatud kohustuste rikkumise tagajärjed, sealhulgas tagatiste tagastamata jätmise ja vähendamise määr, mida kohaldatakse tagatiste vabastamise suhtes toetuste, litsentside, pakkumiste või konkreetsete taotluste puhul, ning samuti kui kõnealuse tagatisega hõlmatud kohustust ei ole täielikult või osaliselt täidetud, võttes arvesse kohustuse laadi, kogust, mille osas kohustust on rikutud, kohustuse täitmiseks ette nähtud tähtaja ületamise pikkust ja kohustuse täitmise kohta tõendite esitamise aega.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad järgmise suhtes:

(a) esitatava tagatise vorm ning tagatise esitamise, selle heakskiitmise ja algse tagatise asendamise menetlus;

(b) tagatise vabastamise menetlus;

(c) liikmesriikide ja komisjoni poolt esitatavad teated.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 229 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(33) artikli 225 punktid e ja f jäetakse välja;

(34) artiklisse 229 lisatakse järgmine lõige:

„4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.“;

(35) lisasid I, II, IV, VII ja X muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale;

(36) käesoleva määruse II lisas esitatud tekst lisatakse Ia lisana;

(37) V lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Üleminekusätted

Määruse (EL) nr 1308/2013 artikleid 22–25 ja 217 ning V lisa kohaldatakse jätkuvalt pärast 31. detsembrit 2027 meetmete suhtes, mida rakendatakse kuni 31. detsembrini 2027.

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkte 19 ja 27 kohaldatakse alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva aasta 1. jaanuarist].

Artikli 1 punkti 31 ja I lisa punkti 4 kohaldatakse alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

I lisa punkti 5 kohaldatakse alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva aasta 1. oktoobrist].

Artikli 1 punkte 2, 3, 7, 10, 16, 18, 29, 30, 32 ja 37 kohaldatakse alates [1. jaanuarist 2028][*kuupäev ja punkt 9 sõltuvad määruse (EL) [...] (millega luuakse riikliku ja piirkondliku partnerluse fond ajavahemikuks 2028–2034) kohaldamise kuupäevast*].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*